

Část obce:	Lenešice
Obec:	Lenešice
Název:	kostel sv. Šimona a Judy
Okres:	Louny
Kraj:	Ústecký
Parcelní číslo:	66
Kat. území:	Lenešice
Číslo ÚSKP	43217/5-1216

Anotace

Lenešice leží 3 km severozápadně od Loun v blízkosti řeky Ohře. Podle nálezů zlomků keramiky lze soudit, že počátky Lenešic spadají do 12. století.

Kostel je samostatně stojící stavba v centrální části velké obdélné návsi, k jejímuž vymezení došlo podle analogií z Poohří nejspíše v první polovině 14. století. Kostel se skládá z plochostropé lodi, jejíž východní část je půdorysně zúžena a ve stejné šíři na ni východním směrem navazuje čtvercový presbytář zaklenutý českou plackou. K jižní straně presbytáře a užší části lodi je přistavěna obdélná plochostropá sakristie a západní stranu lodi zaujala do interiéru vtažená hranolová věž propojená s klenutou kruchtou.

Středověkému jádru kostela náleží loď, jejíž zúžená východní část byla původně kvadratickým presbytářem, který mohl být opatřen apsidou. Do roku 2008 se dochovala i západní část lodi s tělesem hranolové věže, v uvedeném roce se však společně s přilehlým zdívem zřítily. Výstavba obvodového zdiva lodi a presbytáře zřejmě byla započata ještě za doksanského kláštera, který Lenešice vlastnil od roku 1226. Stavba kostela však byla dokončena až za postoloprtských benediktinů v roce 1262, kterýžto letopočet byl společně s nápisem vytesán na kvádrů zazděném v nároží věže. Věž, propojená s tribunou, vrcholila zvonovým patrem se sdruženými okenními otvory s mezilehlými sloupky odkazujícími ještě na románský původ, stejně jako sokl a lizény profilované na hraně oblounem. Loď byla od severu a jihu osvětlována minimálně čtyřmi půlkruhovými okenními otvory a přístupná od jihu nedochovaným portálem. Románské tvarosloví se však již mísí s gotickými formami zřetelnými zejména ve způsobu zdění. Dílčí stavební úpravy byly prováděny na počátku 16. století za pánů z Veitmile, ze kdy pochází minimálně portál na kruchtě patrný na jižním průčelí lodi.

Zásadní přestavba kostela byla realizována za Jakuba Wimmera a následně za Schwarzenbergů na samém počátku 19. století. Vystavěn byl současný presbytář, nová sakristie na místě starší, současný krov, strop, kruchta a upraveny okenní otvory. Na konci 19. století a počátku 20. století bylo odstraněno zaklenutí sakristie, dále byly vyměněny sloupky sdružených okenních otvorů věže a realizována současná úprava fasád. Pokračující statické poruchy vyvrcholily 3. července 2008 destrukcí věže a západní části kostela. Zásluhou Lenešického okrašlovacího spolku se do roku 2022 podařilo destruované části kostela opětovně vystavět a navrátit tak kostelu jeho dřívější vzhled.

Popis¹

Jaroslav Skopec

Poloha a sídelní kontext Vojtěch Peksa	<p>Lenešice leží 3 km severozápadně od Loun v blízkosti řeky Ohře, která dlouhodobě ovlivňovala charakter krajiny a jejího osídlení. Nejstarší archeologické nálezy z Lenešic pocházejí dokonce přímo z kostela, při jehož archeologickém výzkumu byly získány nálezy z mladší doby kamenné. Raně středověké osídlení registrujeme až v prostoru bývalých pískoven na rozmezí katastrů Lenešic a Dobroměřic.² Podle nálezů zlomků keramiky získaných na několika místech návsí lze soudit, že počátky Lenešic spadají do 12. století.³ Kostel je samostatně stojící stavba v centrální části velké obdélné návsí, k jejímuž vymezení došlo podle analogií z Poohří nejspíše v první polovině 14. století.⁴ Vzhledem k výraznému navýšování terénů, ale nelze vyloučit, že půdorys vsi prošel změnami i v mladších obdobích.</p>
Charakteristika	<p>Kostel se skládá z plochostropé lodi, jejíž východní část je půdorysně zúžena a ve stejné šíři na ni východním směrem navazuje klenutý téměř čtvercový presbytář. K jižní straně presbytáře a užší části lodi je přistavěna obdélná plochostropá sakristie a západní stranu lodi zaujala do interiéru vtažená hranolová věž propojená s klenutou kruchtou, která se v roce 2008 zřítla.</p>
Rozměry a materiál zděných konstrukcí	<p>Širší část lodi má délku 11,9 m a šířku 8,5 m, užší, východní část je dlouhá 6 m a široká necelých 6,2 m. Západní zdivo lodi má tloušťku 1,2 m, ostatní pak 1 m a tvořeno je lomovým opukovým kamenem kombinovaným s více či méně pravidelnými kvádry. Presbytář s mírně obdélným půdorysem 5,9 x 6,2 m má zdivo tloušťky 1 m. Sakristie se zdivem přesahujícím 0,6 m má délku 6,9 m a šířku 3,3 m. Zdivo presbytáře a sakristie je vyzděno z lomového opukového kamene. Věž byla vystavěna na čtvercovém půdorysu o straně 2,4 m v přízemí, v prvním a druhém patře se strana pohybovala v rozmezí 2,7–2,8 m se zdivem blížícím se 1 m. Třetí a čtvrté patro mělo půdorys o straně 3,1 m a zdivo šířky kolem 0,8 m. Věž byla vyzděna z lomového opukového kamene, který byl v nárožích svazován většími a pravidelně opracovanými kvádry.</p>
Interiér	<p>Lod byla přístupná od západu obdélným portálem s ušima a obvodovým páskem a osvětlována celkem pětící vysokým oboustranně špaletovaných okenních otvorů s výrazně stlačenými záklenky. Západní třetinu prostoru zaujala kručhta propojená s tělesem vtažené hranolové věže, která je v přízemí vynášena dvojicí hranolových pilířů a pasů s mírně stlačenými oblouky, které byly vyklenuty i mezi pilíři a jižní a severní stěnou. Před pilíře byla vyklenuta</p>

¹ Text kapitoly Popis a interpretace, včetně vybraného obrazového materiálu uvedeného v kartě byl publikován v Jaroslav SKOPEC A KOL., *Středověké venkovské kostely okresu Louny*, Ústí nad Labem 2022.

² J. BUBENÍK, *Slovanské osídlení středního Poohří*, s. 158.

³ Záchraným archeologickým výzkumem v roce 2021 (vedoucí V. Peksa, ÚAPP SZČ, v. v. i.) se podařilo doložit navýšování terénů o desítky centimetrů v celé ploše návsí v průběhu novověku. Jednalo se o jednu z možných reakcí (kromě např. přesunu celé vsi) na zvyšování hladiny Ohře při stále častějších povodních.

⁴ Jiného názoru však je J. Havrlant, který soudí, že půdorys historického jádra Lenešic s protáhlou návsí úzce souvisel se stavbou kostela už v polovině 13. století. Jaroslav HAVRLANT, *Úvahy nad založením města Louny*, in: Jan Mareš – Jaroslav Havrlant – Jiří Matyáš – Martin Vostřel (edd.), *Poohří 4. Peníze a život*, Louny 2014, s. 140.

trojice segmentových oblouků na dvojici užších pilířů přiložených k pilířům věže, které směrem do lodi rozšiřovaly těleso kruchty. Podvěží a boční části kruchty byly zaklenuty českými plackami a zároveň od sebe odděleny příčkami. Severní část byla oddělena příčkou i od lodi a do jejího prostoru bylo vloženo schodiště na kruchtě přístupné z exteriéru obdélným portálem s obvodovým páskem, ušima a kapkami. Prostor pak osvětloval nad portálem otevřený šířkově obdélný okenní otvor se segmentovým záklenkem. Stejně jako přízemí byl řešen prostor na úrovni prvního patra věže, který byl společně s bočními částmi kruchty zaklenut trojicí českých placek oddělených stlačenými pasy. Namísto severního pasu byla v patře ponechána plná stěna prolomená obdélným vstupem na schodiště a dvě třetiny pasu mezi pilíři věže měly parabolický tvar. Severní a jižní část kruchty byla od západu osvětlována drobnými štěrbinovými otvory s dovnitř rozevřenými špaletami, část střední osvětloval obdélný okenní otvor.

Presbytář, který se do lodi obrací půlkruhovým vítězným obloukem, je zaklenut českou klenbou vybíhající přímo ze zkosených koutů. Stěny člení mělké slepé půlkruhové arkády, přičemž v severní a jižní stěně jsou otevřené na výšku oválné okenní otvory.

Vstup do sakristie je veden skrze obdélný dveřní otvor otevřený v jižní zdi východní užší části lodi. Další obdélný vstup z exteriéru se nachází ve východní stěně sakristie. Plochostropý prostor je osvětlován od jihu dvojicí obdélných okenních otvorů, západní stěnu člení široká obdélná nika s půlkruhovým záklenkem.

Druhé patro věže bylo přístupné ze severní boční části kruchty přímým žebříkovým schodištěm, na které při severozápadním koutě věže navazoval průchod stěnou se stupňovitým překladem. Plochostropý prostor byl od severu, západu a jihu přisvětlován štěrbinovými otvory. V jižní polovině východní stěny byl otevřen obdélný otvor se stlačeným střežovitým záklenkem, který směřoval do krovu. Stěny třetího patra byly s výjimkou stěny východní otevřeny obdélnými okenními otvory s půlkruhovými záklenky. Ve východním zdivu se nacházel atypický směrem k východu šikmo dolů směřující úzký otvor. Třetí patro věže bylo na jihu a severu otevřeno trojicí sdružených půlkruhových okenních otvorů sklenutých na dvojici sedel, která jsou podpírána pískovcovými sloupky s oktogonálními dříky a krychlovými hlavicemi. Východní sdružený okenní otvor byl zazděný, západní pouze dvoudílný.

Krov je hambalkový o jedné úrovni hambalků podpíraných dvojicí podélných stojatých stolic s pásky v podélném směru a vzpěrami čepovanými až do hambalku ve směru příčném. Do krovu nad presbytářem je instalována trámová konstrukce sanktusníku na oktogonálním půdorysu. Západní štít představují trojúhelné úseky zdiva po severním a jižním boku věže.

Exteriér

Fasády kostela jsou ponechány s pohledovým zdivem, které je rámované omítanými lizénami, lizénovými rámy, jednoduše předsazenými sokly, korunní římsou a šambránami kolem okenních otvorů.

Stavební proměny kostela

Jaroslav Skopec, Jaroslav Havrlant

Středověký kostel a jeho stavební proměny

Ze současného organismu stavby náleží středověkému jádru kostela pouze loď, jejíž zúžená východní část byla původně kvadratickým presbytářem. Do roku 2008 se dochovala i západní část lodi s tělesem hranolové věže, která se v uvedeném roce společně s přilehlým zdivem zřítla. Před rokem 2008 by na románský původ stavby na první pohled upozornily zejména charakteristické sdružené okenní otvory věže a při bližším pohledu i zazděné půlkruhové okenní otvory lodi. Oproti ostatním dochovaným románským kostelům však chybí precizní líc zdiva tvořený pravidelnými kvádry či kvádříky skládanými do řad s minimálním spárořezem. Zdivo lodi a presbytáře má již rozvolněnou strukturu, ve které se ještě můžeme setkat s kvádry, jež jsou v mnoha případech méně pravidelné a v hojně míře doplněné o kameny lomové. Nedá se ale vyloučit, že výsledný charakter zdiva je dán až mladšími úpravami, z nichž část mohla souviset například s opravou po prodělaném požáru, který dokládají typické začervenalé líce mnoha opukových kamenů. Přesto byl mezi popsáním charakterem zdiva lodi a navazujícím lícem zdiva jeho západního průčelí na úrovni kruchty a druhého patra věže zřetelný rozdíl, který dokládal, že se výstavba rozpadla minimálně na dvě stavební etapy. Horní část západního průčelí lodi a věže v ploše neobsahovala žádné kvádry a skládala se pouze z lomových kamenů vrstvených v poměrně dobře viditelných řadách, měřitelných z fotografií na standardní výšku 60–70 cm, které byly na úrovni druhého patra věže svazovány velkými pravidelně opracovanými kvádry. Rozdílné struktury zdiva si povšiml již D. Líbal, který předpokládal dokonce tři stavební etapy.⁵ Z prvních dvou podle něj pocházelo obvodové zdivo lodi skládané ve spodních partiích z kvádrů, zatímco ve vrchních z lomového kamene. Jako třetí etapu identifikoval věž. Zdá se, že první dvě etapy byly rozlišeny na základě rozdílné struktury zdiva západního průčelí lodi, neboť na jejích bočních stranách je zdivo na celou výšku poměrně kompaktní bez zjevných předělů. Vrchní partie západního zdiva lodi však svou strukturou a zejména řádkováním souvisela s největší pravděpodobností až s výstavbou věže a nikoli se samostatnou stavební etapou.⁶ Dotčená zdící technika však neodpovídá známým románským zvyklostem, a naopak je typická až pro gotické období, čemuž by nasvědčovala i možná interpretace datace nápisu na kvádru umístěném v jihozápadním nároží věže. Jedná se v Čechách o vzácný doklad o stavbě středověkého kostela, jehož datační problematika je na jednu stranu komplikovaná, na stranu druhou však jeho interpretací můžeme rozklíčovat časovou posloupnost ve výstavbě kostela a dospět k přesnější dataci obou stavebních fází.

V přepisu lze nápis číst jako „Anno Domini M{CC} LXII facta est haec turris sub domino Berdoldo, abbate Porte apostolorum nec non plebano huius ecclesie nomine Crstano“. Nápis tedy informuje o tom, že za opata postoloprtského kláštera Bertolda a faráře Křišťana byla postavena věž, přičemž neúplně

⁵ Dobroslav LÍBAL, *Anežka Merhautová, Raně středověká architektura v Čechách*, Umění 22, 1974, s. 171; (Recenze práce Anežky Merhautové). Od něj patrně tuto interpretaci přejal E. POCHÉ A KOLEKTIV, *Umělecké památky Čech 2*, s. 221.

⁶ Věž a loď vnímali naopak jako jednu fázi Petr MACEK – Martin EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 19.

dochovaný a špatně čitelný latinský letopočet byl v minulosti interpretován jako 1162,⁷ 1262,⁸ či 1242.⁹ Vyjděme z faktu, že Bertold je jako opat doložen mezi lety 1237–1258¹⁰ a další opat Křišťan s jistotou až v roce 1277.¹¹ Časová prodleva mezi lety 1258–1270 nevylučuje možnost, že funkci opata zastával ještě v roce 1262 Bertold, po němž v přesně neznámé době nastoupil Křišťan, který v dotčeném roce vykonával správu lenešické farnosti. Rok 1262 je rovněž obhajitelný z hlediska podoby nápisu, kdy za číslicí „M“ následuje na konci řádku místo přesně pro dvě písmena „CC“ tak, aby byl text ukončen shodně se spodními řádky. Na odlitku nápisu z roku 1956 je na uvedeném místě patrná dvojice mělkých srpovitých záhybů, které lze považovat za fragmenty středových částí písmen „CC“.¹² V textu je také zmíněna pouze výstavba věže a nikoli celého kostela, což vysvětluje popsanou techniku zdění věže odlišnou od lodi a presbytáře. Problém v uvedené interpretaci činí pouze informace plynoucí z listiny z roku 1273 uvádějící jako vlastníka Lenešic doksanský klášter,¹³ který je měl v držení před rokem 1226.¹⁴ Zatímco v listině z roku 1226 jsou Lenešice uváděny jen jako ves, v roce 1273 byl kostel již výslovně uveden. Jestli nápis na věži hovoří přesvědčivě o tom, že na počátku 60. let 13. století jsou Lenešice (nebo alespoň kostel) v majetku postoloprtského kláštera, pak budeme zřejmě muset připustit, že do majetku doksanského kláštera byly Lenešice v roce 1273 zapsány omylem. Ten o tři roky později napravila listina Přemysla Otakara II., v níž Lenešice mezi vesnicemi doksanského kláštera již nefigurují.¹⁵

Výstavbu věže společně se západním zdívkem lodi na úrovni jejího prvního patra a tribunu snad lze chápat jako ukončení stavby kostela kolem roku 1262, jehož

⁷ B. MATĚJKA, *Soupis památek, sv. II*, s. 16–17. František ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin*, Sborník historického kroužku 6, 1905, s. 44–45. Ferdinand Josef LEHNER, *Dějiny umění národa českého, díl I., doba románská, svazek II., architektura, část II.*, Praha 1905, s. 24–25. Jeronym ŠUBRT, *Lenešice*, Louny 1926, s. 85. A. MERHAUTOVÁ, *Raně středověká architektura v Čechách*, s. 154.

⁸ J. VESELÝ, *Geschichte der fürstlich Schwarzenberg'schen Domaine Postelberg*, s. 120; Václav MENCL, *Románská architektura v zemích Českých*, in: Ročenka kruhu pro pěstování dějin umění za rok 1937 a 1938, Praha 1939, s. 32. E. POCHE A KOL., *Umělecké památky Čech 2*, s. 221.

⁹ Ludwig SCHNEIDER, 39. *Conservator Ludwig Schneider...* in: Mittheilungen der K. K. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Kunst- und historischen Denkmale, Vídeň 1890, s. 88.

¹⁰ CDB III č. 153, s. 188, CDB IV, č. 325, s. 509, CDB IV, č. 328, s. 511, CDB IV, č. 204, s. 367, CDB V/1, č. 126, s. 205, CDB V/1, č. 163, s. 261.

¹¹ CDB V/2, č. 834, s. 537.

¹² Odlitky byly v roce 1956 pořízeny okresním muzeem v Lounech, patrně přímo jeho ředitelem akademickým sochařem Josefem Šimůnkem. Jeden odlitek je dnes uložen pod inv. č. H 2998 v Oblastním muzeu v Lounech, druhý ve Státním okresním archivu Louny. Na odlitek odkazují a na jeho základě starší vrocení do roku 1162 omítají D. LÍBAL, *Anežka Merhautová, Raně středověká architektura v Čechách*, s. 171; (Recenze práce Anežky Merhautové). Václav MENCL, *Panské tribuny v naší románské architektuře*, Umění 13, 1965, s. 57, pozn. 24.

¹³ CDB V/2, s. 347, č. 704.

¹⁴ CDB II, s. 284, č. 286.

¹⁵ CDB V/2, s. 499, č. 807. Jedná se o confirmaci privilegia pro Doksany z roku 1226, v níž však byl majetek kláštera aktualizován k roku 1276. K tomu srov. Jiří PRAŽÁK, *Privilegium Přemysla I. pro Doksany a jeho confirmace z r. 1276*, Sborník archivních prací 5/1, 1955, s. 159–203; Zdeněk KRISTEN, *Neznámé – zpádelané – znění privilegia Přemysla Otakara I. pro klášter doksanský z r. 1226*, in: Sborník Vysoké školy pedagogické v Olomouci. Historie II, Praha 1955, s. 89–110; Sáša DUŠKOVÁ, [recenze na zmiňované články], in: Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. C, Řada historická 6/C4, Brno 1957, s. 161–164.

realizaci mohl započít v předešlém období již doksanský klášter.¹⁶ Stavbu věže ve druhé polovině 13. století potvrdil rovněž archeologický výzkum provedený v roce 2009, který v základovém vkopu pro pilíř věže zjistil přítomnost keramických zlomků z uvedeného časového období.¹⁷ Počátek a konec výstavby nemusela nutně mezi sebou dělit větší časová pomlka a lze si i představit, že konečné práce za postoloprtských benediktýnů mohly navazovat na rozvržení stanovené předchozími vlastníky s respektem k navrženým architektonickým formám. Architektonický aparát lapidárních tvarů starší lodi a presbytáře umožňuje sice jen obecnou dataci do pozdně románského období, nicméně si lze alespoň představit jejich základní podobu. Díky archeologickému výzkumu víme, že terén a podlaha kostela se oproti dnešní situaci nacházely výrazně níž (až o 120 cm v interiéru, vně o něco méně),¹⁸ tudíž se podařilo pod dnešním terénem nalézt spodní partie hlavního vstupu do lodi, který se nacházel v ose jižní strany lodi pod současným západním okenním otvorem. Ze vstupu je dochován jen práh a obě stojky na výšku pouze jednoho kvádrů s šikmým lícem na vnitřní straně, kde bychom u románského portálu spíše očekávali ústupek pravoúhlý. Vysvětlení lze patrně hledat v tom, že se jedná pouze o půdorysně šikmou soklovou partii, na niž nasedal vlastní ústupkový portál, který však již mohl být, na rozdíl například od kostela ve Vroutku, vyvinut na celém půdorysu, což je způsob pro pozdně románské realizace běžně užívaný. Petr Macek ve zprávě z prohlídky odkrytých partií zmiňuje existenci základových soklů umístěných symetricky po stranách portálu, u nichž nevylučuje, že náležejí předsazené edikulové části portálu. Na boky portálu navazoval předsazený sokl lodi profilovaný na hraně oboustranně odsazeným oblounem, který se při nárožích pravoúhle zalamoval a pokračoval vertikálním směrem na boku lizén.¹⁹ Románské lizény lze předpokládat v nárožích stavby, na místě současných omítaných lizén, což potvrzuje odhalená část jihozápadního nároží lodi ve styku se sakristií. Na úrovni koruny obvodových zdí mohly lizény navazovat buď přímo na profilovanou korunní římsu, či na obloučkový vlys podřímsí. Od severu byla loď osvětlována dvojicí půlkruhových okenních otvorů, které se v zadržkách částečně dochovaly po stranách otvorů současných. Shodnou dvojicí lze předpokládat i na jihu, kde je zřetelná pouze část okenního otvoru po západní straně stávajícího okenního otvoru východního, západní okenní otvor zřejmě zcela zanikl při mladší úpravě. Okenní otvory

¹⁶ Přes určité váhání se k uvedené dataci kloní i P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 23 a po vyhodnocení nálezů učiněných během archeologického výzkumu je dle P. Macka letopočet 1262 nesporný – Petr MACEK, *Lenešice, kostel sv. Šimona a Judy, zpráva o probíhajícím průzkumu objektu*, Praha 2011. Výstavbu věže v roce 1262 předpokládá také J. PEŠTA, *Encyklopedie českých vesnic IV*, s. 126.

¹⁷ Martin VOLF, *Záchranný archeologický výzkum při rekonstrukci kostela sv. Šimona a Judy v Lenešicích – 1. etapa*, in: Sborník přednášek, *Od doby románské po současnost historie a vývoj lenešického kostela*, Lenešice 2009, s. 44–45. Archeologický výzkum přispěl také k objasnění základových poměrů – opukové zdivo bylo podloženo křemennými a čedičovými kameny, které měly bránit vlnnutí nasákové opuky. Zajímavý je nález keramického hrnce z první poloviny 14. století uložený pod nejstarší podlahou. Jelikož byl prázdný, můžeme se domnívat, že posloužil jako užitečná skrýš v dobách nebezpečí.

¹⁸ K navyšování terénu docházelo postupně. Původní podlahu tvořila opuková dlažba, kterou překryly o 30 cm výše umístěné čtvercové cihlové dlaždice nesjpiše již novověkého stáří. K zásadnímu nasypání terénu došlo při přestavbě kostela kolem roku 1800.

¹⁹ Tuto skutečnost označuje P. Macek za určující pro pozdně románské umění 13. století s poukazem na chebskou huť. P. MACEK, *Lenešice, kostel sv. Šimona a Judy, zpráva o probíhajícím průzkumu objektu*, Praha 2011.

presbytáře zanikly, nebo dnes nejsou pozorovatelné, stejně jako případné stopy po jeho možném zaklenutí. Absence okenních otvorů na jihu a severu západní poloviny lodi dokládají od počátku zřejmý záměr výstavby věže vtažené do interiéru lodi, neboť na standardní pavlačovou tribunu by byla výsledná hloubka téměř dvojnásobná oproti obvyklým případům. Z analogických příkladů lze soudit, že tribuna společně s přízemím a patrem věže mohly být směrem do lodi otevřené trojicí arkádových oblouků, mezi jejichž pozůstatky snad lze počítat parabolický východní oblouk v patře věže. Nemuselo se totiž nutně jednat o dodatečný zásah mladších středověkých úprav, neboť takovéto formy záklenků jsou ze severočeského regionu doložené například u pozdně románských kostelů v Očihově a Hrobčicích (okres Teplice). Minimálně v prostoru pod tribunou a přízemím věže lze očekávat, že byly opatřené klenbami s meziklenebními pasy, které nelze apriori vyloučit ani na úrovni prvního patra věže osvětlovaného pouze od západu trojicí štěrbinových okenních otvorů.²⁰ I ostatní otvory z doby výstavby věže byly shodné s otvory uvedenými v popisu a identifikovanými průzkumem z roku 1997. Ve druhém patře to byla trojice štěrbinových otvorů s průchodem do krovu, ve třetím patře trojice půlkruhových okenních otvorů s přímými špaletami a nakonec ve čtvrtém patře čtveřice sdružených okenních otvorů, z nichž západní byl dvoudílný a zbylé tři trojdílné. Teprve po výstavbě věže následovala realizace bočních trojúhelných štítů přiložených k bokům věže na spáru. Jižní křídlo se štěrbinovým otvorem bylo P. Mackem vyhodnoceno jako pravděpodobně románské, naopak křídlo severní bez štěrbinového otvoru jako vyzděné patrně společně s výstavbou krovu na počátku 19. století. Struktura zdiva obou částí štítu i věže se však zdá velmi blízká a nelze tedy vyloučit v jádru románské i křídlo severní. Štíty byly pravděpodobně vystavěny i nad východními zdmi lodi a presbytáře, neboť v roce 1800 bylo navrženo jejich odstranění. Společně se štíty byl realizován i krov se sklonem 45°, který je měřitelný podle štítů a odpovídá zjištěnému otisku po starším krovu, který se svým hřebenem nacházel přibližně o 1,5 m níže, než je úroveň současného hřebene.²¹ Otisk mohl pochopitelně náležet mladší konstrukci, která však stále respektovala sklon původních štítů. V souvislosti s krovem se může jevit jako podstatné vyosení původního vstupu do krovu na úrovni druhého patra věže, který mohl reagovat na plánovanou konstrukci krovu tak, aby se vyhýbal například středovému sloupku.

Z výše uvedeného je zřetelné, že podstatné prvky pro určení středověkého stáří kostela jsou dochovány pouze v lodi, zatímco v presbytáři absentují. Přesto je nanejvýš pravděpodobné, že byl vystavěn společně s lodí. Lze tak soudit na základě jeho čtvercového půdorysu, který tvoří s lodí proporčně vyvážený celek a na konci románského slohu byl již častěji užíván. Zároveň je na plánové dokumentaci z roku 1800 vyznačen shodně s lodí jako zdivo starší a navíc je v rozpočtu z téhož roku v rámci pokládky dlažby zmiňována kruhová část a výslovně je uváděno zakrytí kruhového presbytáře starými taškami.²² Kruhovým presbytářem byla s největší pravděpodobností myšlena apsida

²⁰ Prostřední z nich je zvažován na místě otvoru současného, který mohl vzniknout rozšířením právě štěrbinového otvoru románského.

²¹ P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 17.

²² P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 3.

zaniklá výstavbou pozdně barokního presbytáře, která by potvrzovala středověké stáří kvadratického presbytáře.²³ Zodpovězení otázky, zda byl středověký presbytář opatřen apsidou, či nikoli, nemusí však být zcela jednoznačné, neboť není, na rozdíl od jiných odstraňovaných konstrukcí, zachycena na plánu přestavby a její existenci tak musí potvrdit, či naopak vyvrátit až případný budoucí archeologický výzkum. V porovnání s ostatními dochovanými románskými kostely je ten lenešický nejrozměrnější, dosahující při stejné délce lodi i větší šíře, než má loď ve Slavětíně,²⁴ a směle konkuruje i půdorysům raně gotických kostelů.

Postoloprtský klášter držel Lenešice až do svého zničení na počátku husitských bouří, po jejichž skončení se vlastníci poměrně rychle střídali.²⁵ Zásadní však je až držba rodem pánů z Weitmile, kteří získali Lenešice v roce 1480²⁶, či 1514²⁷ a drželi je až do roku 1588.²⁸ Za nich totiž lze počítat alespoň s částečnými úpravami, jejichž rozsah jsme schopni na stavbě identifikovat jen v náznaku. Předně si lze po západní straně východního okenního otvoru jižního průčelí lodi povšimnout dochované západní stojky a prahu zřejmě hrotitého portálu s okosenou hranou,²⁹ která vyrůstala z čelně sklopeného trojúhelného náběžního štítu s čelní vodorovnou hranou. Z výškového umístění portálu lze usuzovat, že směřoval na boční rameno kruchty přisazené k jižní straně lodi, která byla zřejmě propojena s kruchtou západní. Portál však narušil starší románský okenní otvor, který byl zrušen, a osvětlení lodi bylo zajištěno novým, na místě západního románského otvoru prolomeným, velkým, snad hrotitým okenním otvorem, po němž se dochovaly skrovné zbytky v podobě východní hrany špalety a části záklenku. Je však otázkou, zda si realizace nového okenního otvoru nevyutila i zrušení jižního vstupu, který by tedy nutně musel být nahrazen vstupem novým, jehož stopy na stavbě však nezaznamenáváme.³⁰ Nabízí se i představa, že obdobně byly nahrazeny také severní románské okenní otvory novým velkým otvorem, který se nacházel mezi nimi a byl zazděn při úpravách na počátku 19. století. Otvor se dnes projevuje pouze dvojicí vysokých vertikálních spár dosahujících však až pod korunní římsu, tedy výrazně výš, než je tomu u otvoru jižního a nelze tak vyloučit ani jeho otevření společně se současnými otvory lodi při barokní úpravě. Oporu v nálezových situacích neshledáváme ani pro rekonstruovanou trojici velmi blízko sebe ležících hrotitých okenních otvorů severní strany lodi.³¹ Jediným datovatelným prvkem tak na stavbě zůstává portál

²³ Existenci apsidy již zvažovali P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 19 a 22 a P. MACEK, *Lenešice, kostel sv. Šimona a Judy, zpráva o probíhajícím průzkumu objektu*, Praha 2011.

²⁴ Celkový objem lodi kostela ve Slavětíně je oproti lenešické přece jen o něco větší, neboť slavětínská loď je výrazně vyšší. Shodný půdorys lodi je pak možné předpokládat u kostela v Černčicích.

²⁵ F. ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin*, s. 46. A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický Království českého*, s. 506.

²⁶ A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický Království českého*, s. 506.

²⁷ F. ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin*, s. 47.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Při dané šíři portálu definované jeho prahem a dochovaného úseku záklenku totiž nelze zkonstruovat půlkruh.

³⁰ Nicméně při archeologickém průzkumu byl v druhotné poloze nalezen fragment ostění se stlačeným hruškovým prutem, který patrně náležel středověkému portálu.

³¹ Jan VINAŘ, *Historický vývoj kostela sv. Šimona a Judy v Lenešicích*, in: Sborník přednášek, *Od doby románské po současnost historie a vývoj lenešického kostela*, Lenešice 2009, s. 20 a obrazová příloha na s. 25.

	<p>na kruchtu, jehož lapidární a chronologicky necitlivý tvar neumožňuje přesnější dataci, než do doby kolem roku 1500. Portály tohoto typu byly hojně užívané po velmi dlouhou dobu, a tak lze stanovit pouze poměrně široké hranice jeho výskytu od získání Lenešic rodem Weitmilů v roce 1480 až po rok 1539, který se údajně nacházel na kamenné vstupní bráně v podobě nápisu „Toto děláno 1539“.³² Do této hranice jistě zapadá i díl klínového klenebního žebra se segmentově projmutými boky nalezený roku 2020, jehož subtilní proporce s šířkou pouhých 13 cm odpovídají rovněž pozdně gotickému období. Určit, které z později odstraněných kleneb toto žebro náleželo, je však pochopitelně nemožné, vyloučit nelze ani zaklenutí presbytáře. Nejpozději v tomto období je možné zvažovat i realizaci strmější střechy se sklonem asi 57°, jejíž existenci by mohla naznačovat trojúhelná sestava čar na východním průčelí věže, zachycených na řezovém pohledu plánu z roku 1800.³³</p>
<p>Stavební proměny kostela v novověku</p>	<p>Ještě na počátku 60. let 16. století je možné počítat alespoň s částečnými úpravami věže, respektive zvonové stolice, která měla nést letopočet 1561.³⁴ V roce 1588 získali Lenešice Černínové z Chudenic³⁵ a po nich byly v roce 1600 připojeny opět k postoloprtskému panství.³⁶ Mezi lety 1659–1684 je doložen držitelem Lenešic Zikmund Fridrich ze Saurau,³⁷ za něhož v 60. letech došlo zřejmě k větším stavebním úpravám, jak by mohl naznačovat zaznamenaný letopočet 1664 na vstupní bráně. O rok později byl pořízen oltář.³⁸ Stavební aktivitu, vztahovanou též k roku 1666,³⁹ je možné chápat jako obnovu kostela po třicetileté válce.⁴⁰ V roce 1684 získává Lenešice rod Clary-Aldringenů,⁴¹ za něhož byl do kostela v roce 1737 pořízen nový zvon⁴² a následně v letech 1740–41 vystavěna fara.⁴³ Až do samého závěru 18. století však na kostele nejsou doloženy žádné podstatné stavební úpravy s výjimkou zřízení nového vstupu do sakristie v roce 1757 či opravy střech spojené s výměnou konstrukce zvonice v roce 1768 a opravy střech věží o rok později,⁴⁴ které byly provedeny za nových vlastníků Antonie a Františka Defin držící Lenešice mezi lety 1755 až 1788.⁴⁵ Z formulace však není možné určit, zda se jednalo pouze o západní věž a sanktusník, či je možné zvažovat i existenci samostatné zvonice, jak se domníval Fr. Štědrý.⁴⁶</p>

³² P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 1. Shodný letopočet na kamenné desce se znakem pánů z Weitmile lokalizuje nad obdélný portál E. POCHE A KOL., *Umělecké památky Čech 2*, s. 221. Letopočet i s nápisem uvádí v minulém čase vedle západního vstupu F. ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin*, s. 65.

³³ P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 5 plánové a obrazové přílohy.

³⁴ F. ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin*, s. 65. B. MATĚJKA, *Soupis památek, sv. II*, s. 16.

³⁵ F. ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin*, s. 47.

³⁶ Tamtéž, s. 48.

³⁷ Tamtéž.

³⁸ P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 1.

³⁹ E. POCHE A KOL., *Umělecké památky Čech 2*, s. 221. J. K. ROHN, *Antiquitas ecclesiarum*, s. 42.

⁴⁰ S těmito úpravami nejspíše souvisí základy dvou bočních oltářů s dochovanou výmalbou zjištěné při archeologickém výzkumu po obou stranách vítězného oblouku.

⁴¹ F. ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin*, s. 48.

⁴² Tamtéž, s. 65. B. MATĚJKA, *Soupis památek, sv. II*, s. 17.

⁴³ P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 1.

⁴⁴ Tamtéž, s. 1–2.

⁴⁵ F. ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin*, s. 49.

⁴⁶ Tamtéž, s. 66.

V roce 1788 kupuje Lenešice Jakub Wimmer,⁴⁷ za něhož byla v roce 1800 započata rozsáhlá přestavba kostela, k níž se dochovaly rozpočty z roku 1798 a další dva z roku 1800. Přestože jsou rozpočty poměrně podrobné, nelze vždy jednoznačně přiřadit budované či odstraňované části ke konkrétním konstrukcím na stavbě. Nepochybná je výstavba současného presbytáře a s ním spojené odstranění východního zdiva středověkého presbytáře s předpokládanou apsidou a vítězným obloukem. Odstraněna byla starší sakristie, prvně zmiňovaná v roce 1757, na jejíchž základech byla zbudována sakristie stávající, která byla oproti předešlé protažena více k východu a zaklenuta trojicí českých placek, při severozápadním koutě byl prolomen vstup na kazatelnu. Dále byla podstatně zvýšena podlaha a koruna zdiva,⁴⁸ na kterou byl osazen nový krov⁴⁹ a realizován rákosový strop. Zazděn byl severní okenní otvor lodi, otevřen západní vstup lodi, rozšířena a nově podklenuta kruchta. Naopak se zdá, že jihovýchodní a všechny severní okenní otvory, včetně onoho zazděného, jsou staršího, snad barokního původu. Špalety těchto otvorů totiž nemají na plánu barvu nových vyzdívek jako u jiných otvorů a s největší pravděpodobností tak získaly pouze současné záklenky a byly jim zvýšeny parapety vyznačené na podélném řezu kostelem. Plán naopak jednoznačně dokládá realizaci jihozápadního okenního otvoru namísto staršího s dovnitř rozevřenými špaletami, který náležel předpokládanému pozdně gotickému okennímu otvoru. Dokončení přestavby kostela již proběhlo za nového majitele Lenešic, jímž byli od roku 1803 Schwarzenbergové.⁵⁰

V následujících desetiletích kostel vyžadoval převážně údržbové práce zahrnující například v roce 1831 výměnu dřevěné římsy věže za zděnou⁵¹ či osazení nového zvonu v roce 1848.⁵² K větším stavebním úpravám došlo patrně až v roce 1890, kdy byly řešeny vážné statické poruchy sakristie zaznamenané již v 60. letech 19. století.⁵³ Z trojice vyhotovených plánů⁵⁴ lze usuzovat, že zajištění sakristie bylo plánováno za pomoci plenty s šikmým lícem přistavěné k jižnímu obvodovému zdivu, která měla sloužit jako zesilující opěrná stěna. Další výraznější úpravy byly realizovány v roce 1902,⁵⁵ kdy je doložena výměna sloupků sdružených okenních otvorů věže⁵⁶ a realizace jejího nového krovu. Dále byly z celého kostela otlučeny omítky a zhotoveny nové v šedozeleném odstínu. Snad právě z této opravy pochází současná úprava fasád. Doloženy jsou i úpravy sakristie, konkrétně proražení dvou okenních otvorů a nová vazba nad sakristií. Upraven byl tedy zřejmě také krov, který byl dle plánu proveden již

⁴⁷ Tamtéž, s. 49.

⁴⁸ Zvýšení podlahy o dalších 90 cm potvrdil archeologický výzkum. Tyto úpravy mají souvislost s navyšováním terénu v ploše celé návsi.

⁴⁹ Na trámy krovu nad lodí a presbytářem bylo použito dřevo z borovic, které byly kácené v sezóně 1799/1800. Dendrochronologické datování a odběr vzorků provedl v roce 2021 Ing. Tomáš Kyncl.

⁵⁰ A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický Království českého*, s. 506.

⁵¹ P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 6.

⁵² F. ŠTĚDRÝ, *Lenešice, historický nástin* s. 65; B. MATĚJKA, *Soupis památek, sv. II*, s. 17.

⁵³ P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 6–7.

⁵⁴ Tamtéž, s. 7.

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ V rámci těchto úprav došlo patrně i k přezdění záklenku jižního otvoru třetího patra a západního otvoru čtvrtého patra věže, které na stavbě zaznamenal P. MACEK – M. EBEL, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy*, s. 18.

v 90. letech 19. století, a proražení otvorů lze patrně chápat jen jako jejich úpravu, neboť současné okenní otvory jsou doloženy již na starších plánech. Vyhotovený plán z roku 1902 však na rozdíl od presbytáře a kruchty nezachycuje již klenby v sakristii a ze zesilující plenty z předešlé úpravy zaznamenává pouze opěrný pilíř. Vše tedy nasvědčuje tomu, že nejpozději na počátku 20. století byly odstraněny klenby sakristie, avšak poněkud matoucí je v tomto ohledu plán z roku 1917, který sice již nezaznamenal opěrný pilíř sakristie, zato v jejím interiéru jsou opětovně zakresleny meziklenební pasy.⁵⁷ V uvedeném roce 1917 byly zrekvírovány pro válečné účely zvony a kazatelna byla přeložena z jižní strany na protilehlou stranu severní, otvor po jejím přístupu ze sakristie byl zazděn. Tím byly zásadnější stavební úpravy kostela ukončeny a vystřídány pracemi udržovacími. Pro další osud kostela se ukázaly rozhodující prohlubující se statické poruchy, které vyvrcholily 3. července 2008 destrukcí věže a západní části kostela. Zásluhou Lenešického okrašlovacího spolku se do roku 2021 podařilo destruované části kostela opětovně vystavět a navrátit tak kostelu jeho dřívější siluetu.

⁵⁷ Tamtéž, s. 8.

Celkový pohled od severovýchodu. Foto: Jiří Bureš, 2006.

Pohled od severozápadu. Foto: Jan Koloc, 2006.

Západní průčelí. Foto: Jan Koloc, 2006.

Pohled od jihozápadu. Foto: Jiří Bureš, 2006.

Pohled od severovýchodu. Foto: Jan Koloc, 2006.

Západní okenní galerie věže. Foto: Jan Koloc, 2006.

Jižní triforium věže. Foto: Jan Koloc, 2006.

Západní konec severního průčelí lodi v pohledu od severu. Foto: Jiří Bureš, 2006.

Jižní část západního průčelí na úrovni štítu. Šipkou je vyznačena poloha kvádrů s nápisem datujícím výstavbu věže do roku 1262. Foto: Jiří Bureš, 2006.

Pohled od severu po pádu věže. Foto:

Pohled od severozápadu po pádu věže. Foto:

Celkový pohled od severu. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

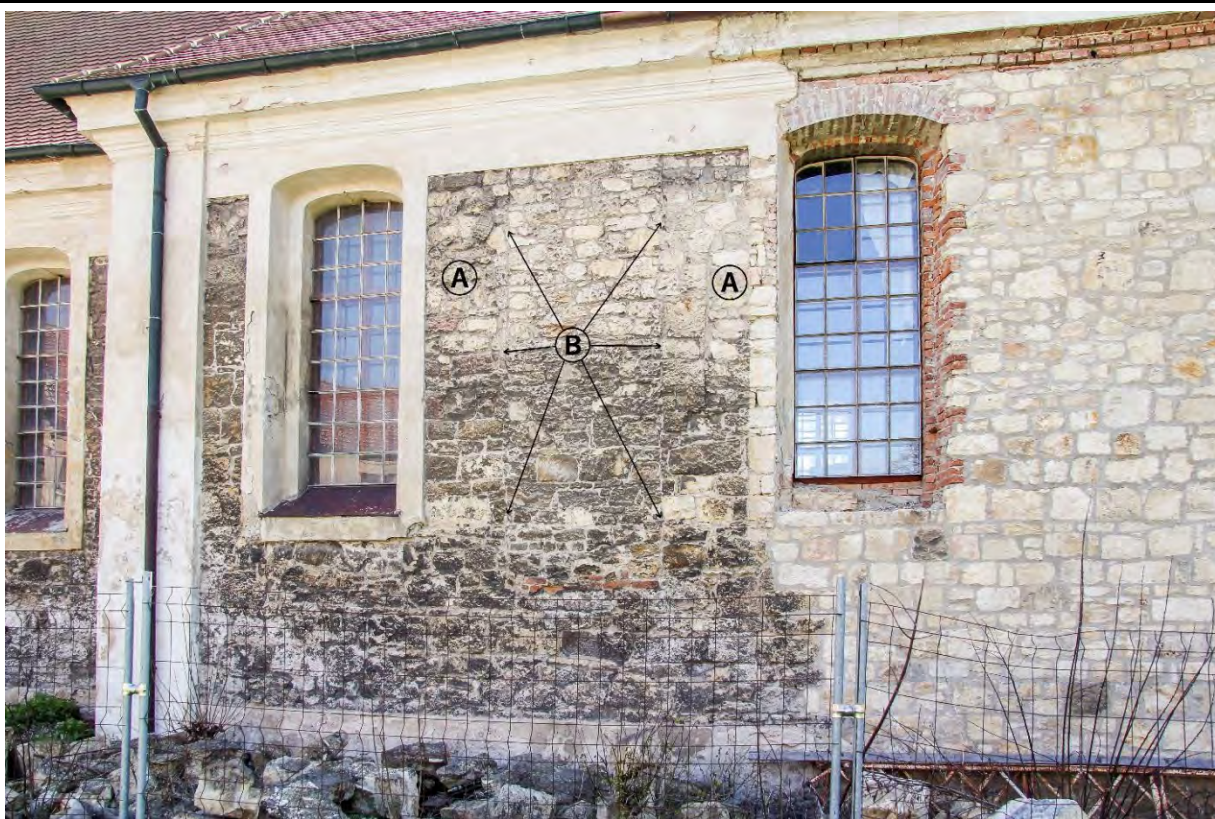

Severní průčelí presbytáře v pohledu od severu. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

Celkový pohled od severozápadu. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

Východní část severního průčelí lodi v pohledu od severu. A – Dvojice částečně dochovaných románských půlkruhových okenních otvorů. B – Dvojice vertikálních spár náležejících zvažovanému pozdně gotickému či baroknímu okennímu otvoru. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

Celkový pohled od jihu. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

Jižní průčelí lodi v pohledu od jihu. A – Částečně dochované ostění pozdně gotického portálu směřujícího na kruchtu. B – Zazděný a částečně dochovaný románský půlkruhový okenní otvor. C – Zazděný hrotitý okenní otvor s úseky méně zřetelných spár. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

Detail zazděného románského okenního otvoru na jižním průčelí lodi. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

Detail zazděného portálu na kruchtě na jižním průčelí lodi. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

Sakristie a východní část jižního průčelí lodi v pohledu od jihozápadu. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

Jižní průčelí sakristie. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

Celkový pohled od jihovýchodu. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

Východní průčelí presbytáře. Foto: Marta Pavlíková, 2014.

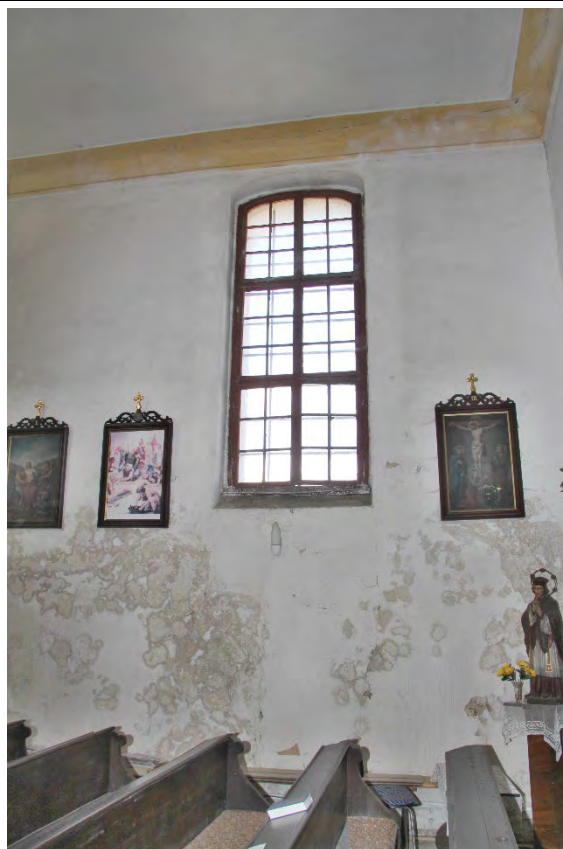

Interiér lodi v pohledu od východu. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

Východní strana lodi s průhledem do presbytáře. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

Severní okenní otvor lodi. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

Severní strana presbytáře v pohledu od jihu. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

Interiér sakristie v pohledu od východu. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

Západní strana lodi na úrovni kruchty. Foto: Jiří Bureš, 2006.

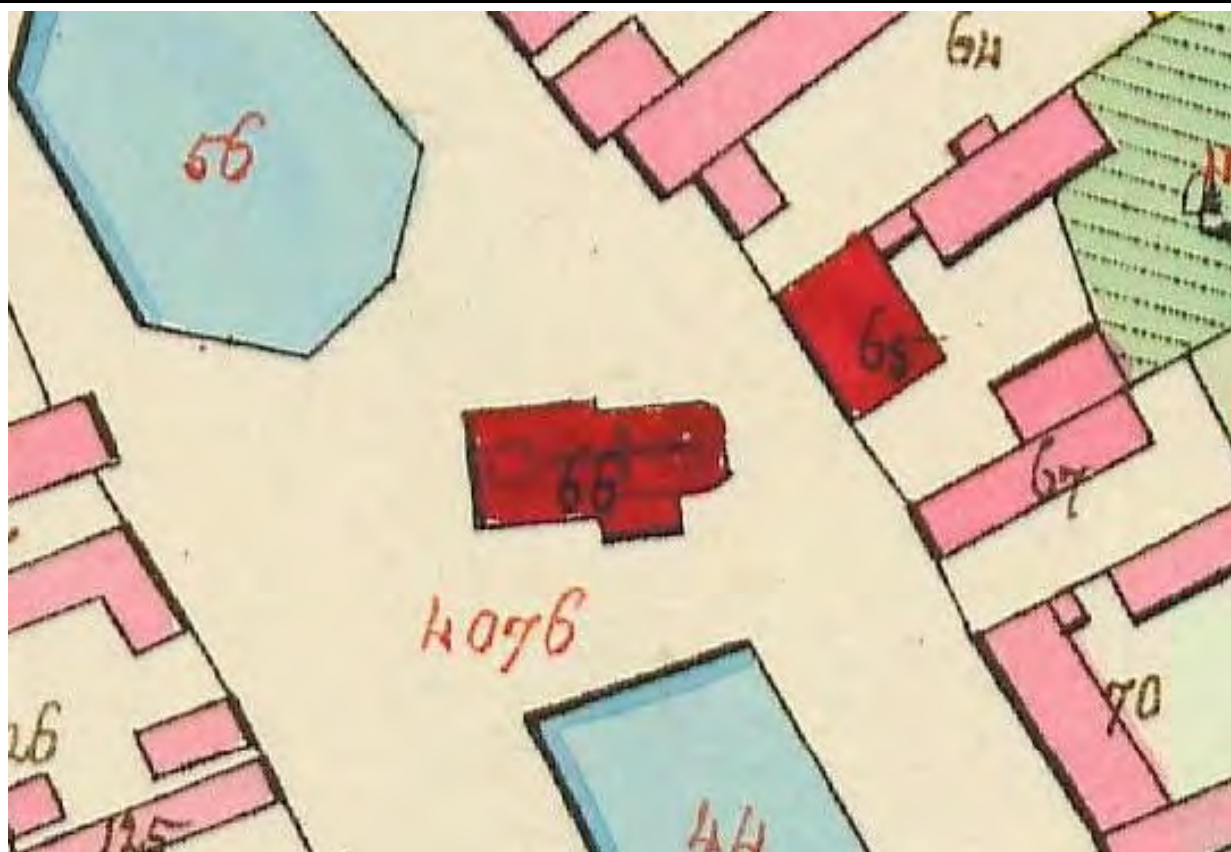

Krov nad lodí s pohledem k východu. Foto: Jaroslav Skopec, 2021.

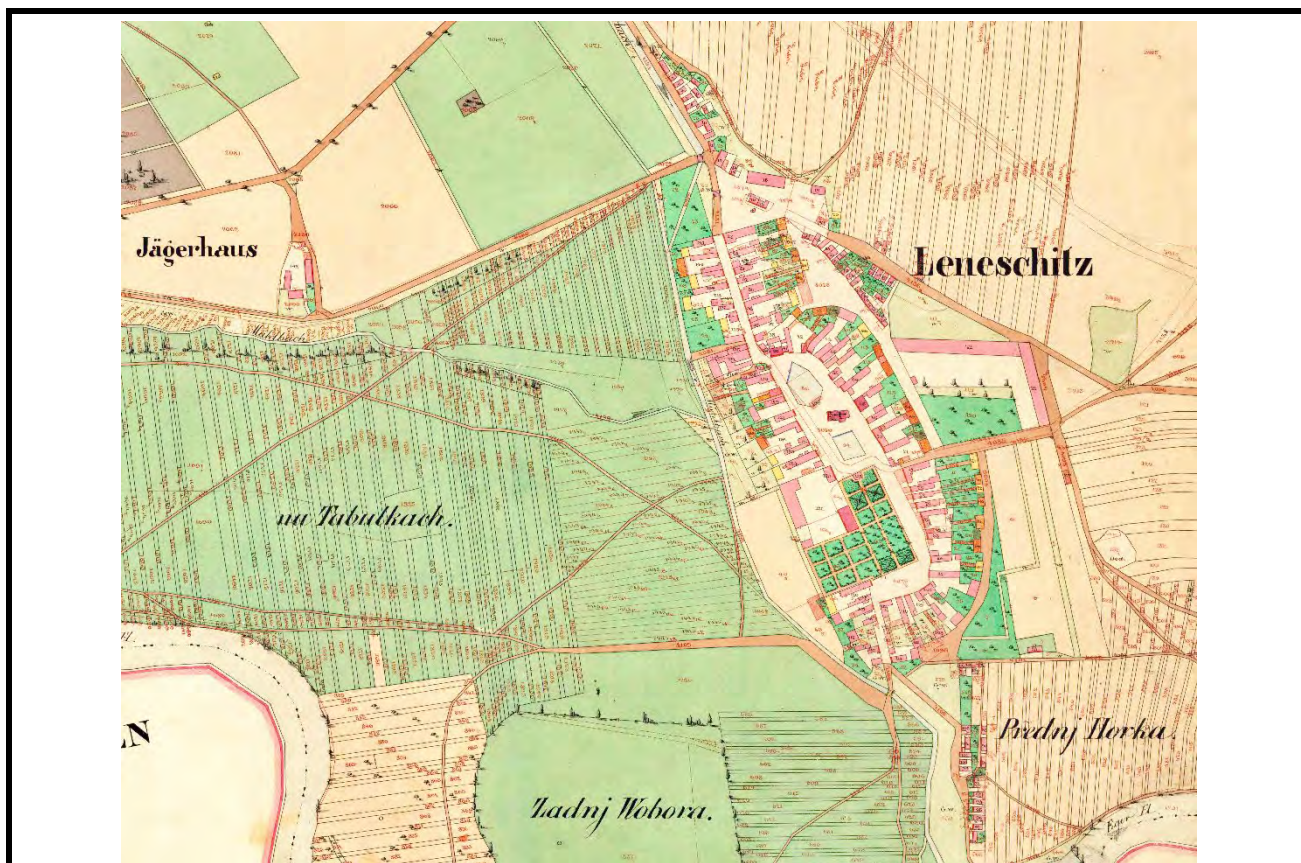

Lenešice na císařském otisku mapy stabilního katastru Čech z roku 1843.

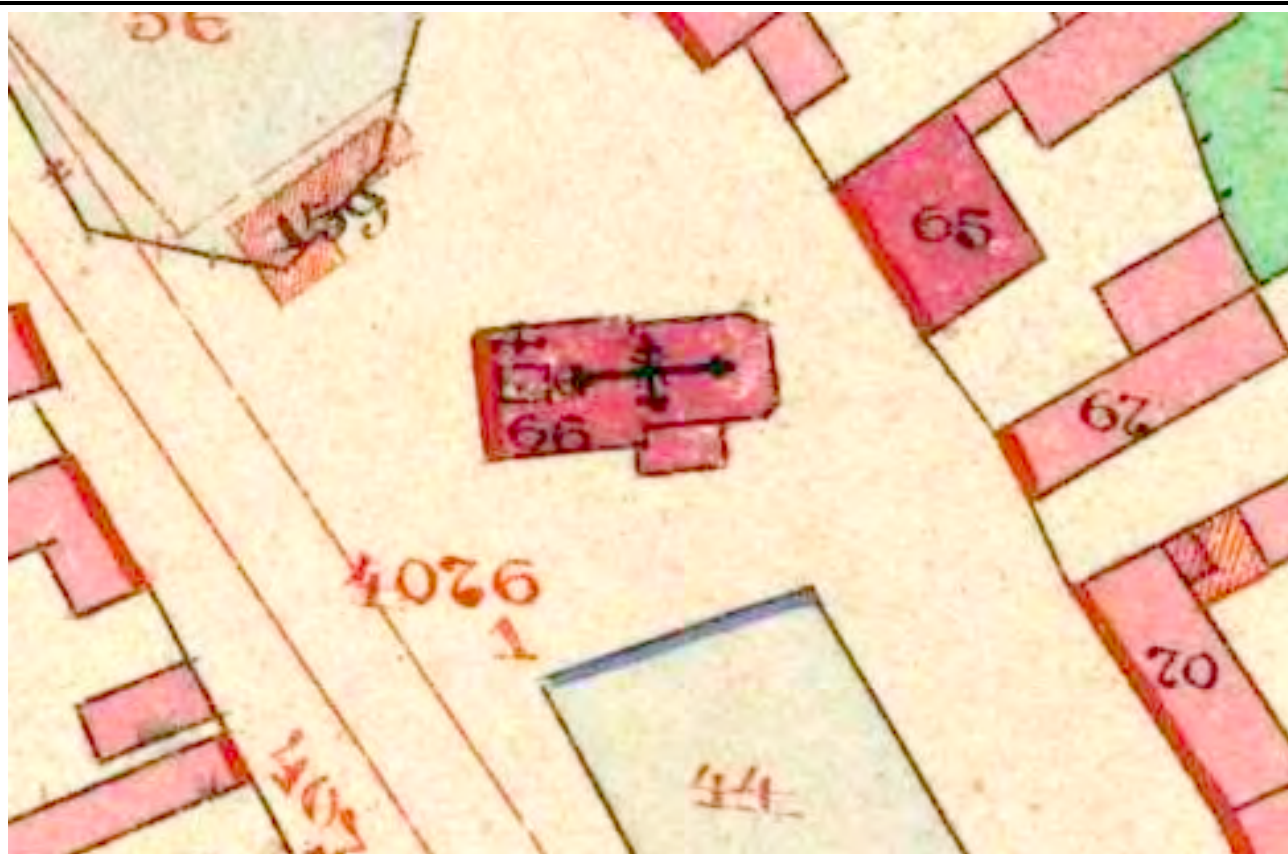

Detail kostela na císařském otisku mapy stabilního katastru Čech z roku 1843.

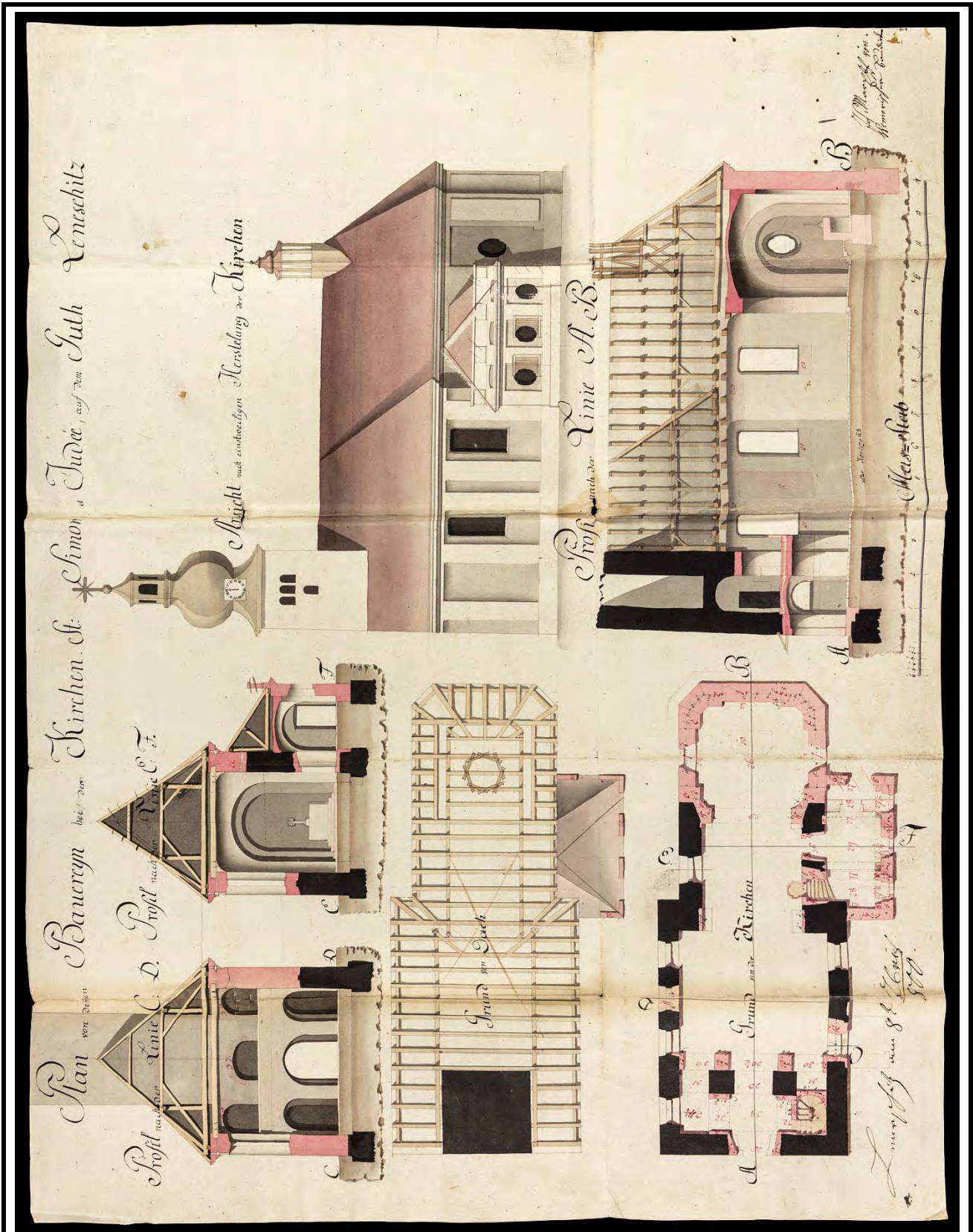

Lenešice na originální mapě stabilního katastru Čech z roku 1843.

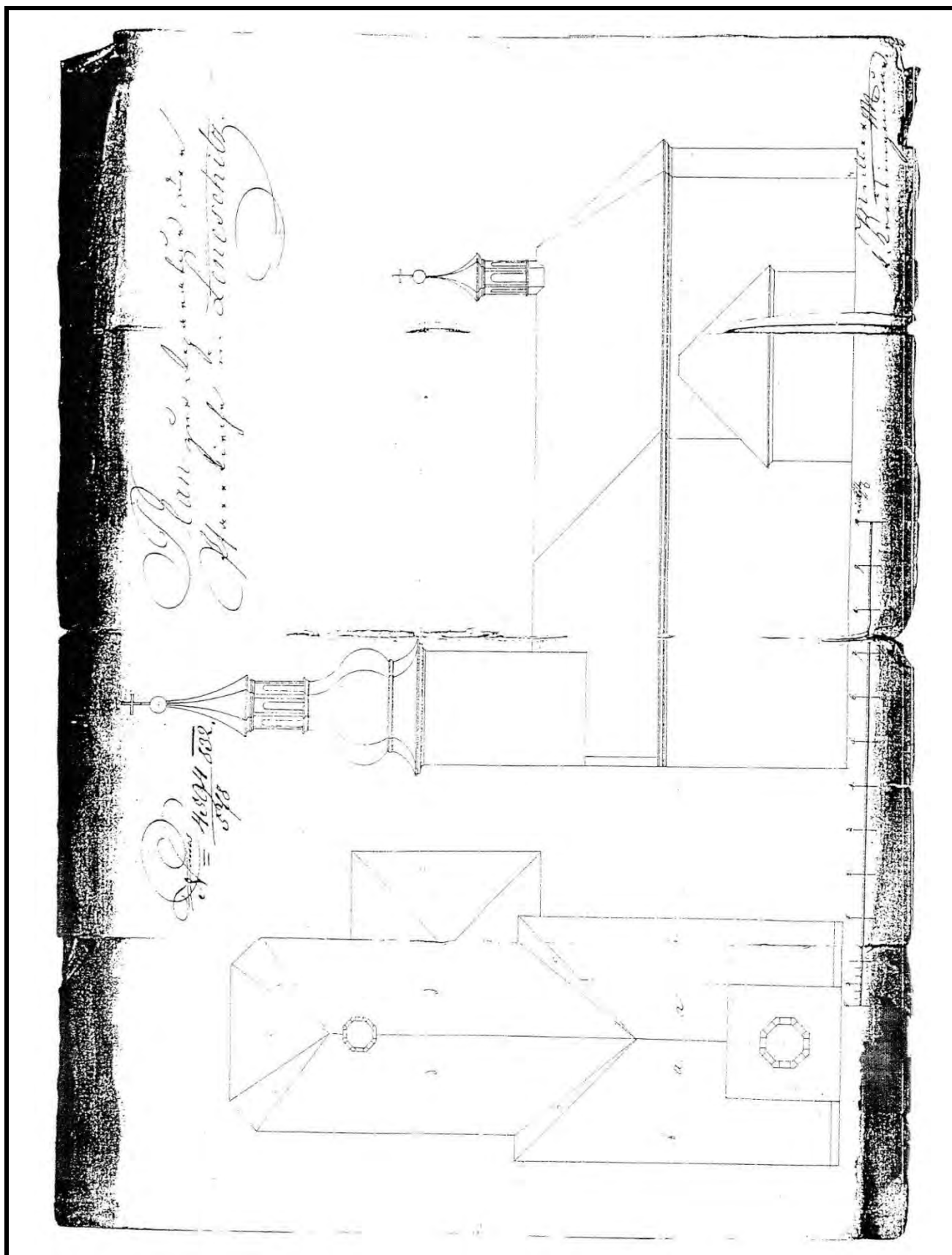

Detail kostela na originální mapě stabilního katastru Čech z roku 1843.

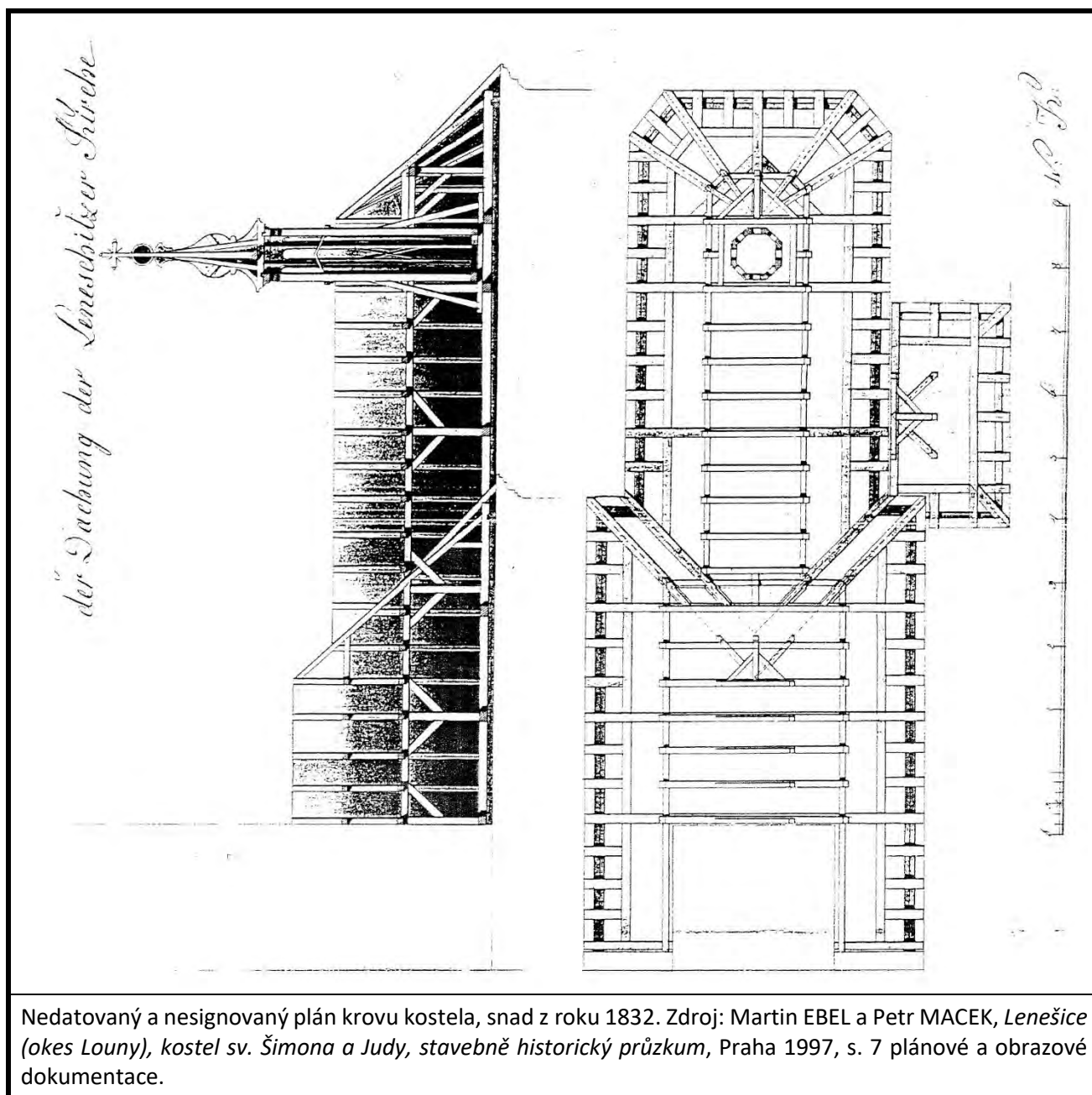

Plán na přestavbu kostela z 8. září 1800 vyhotovený Josefem Marxem. Zdroj: SOA v Třeboni, oddělení Třeboň, Velkostatek Lenešice, sign. III K a 2a.

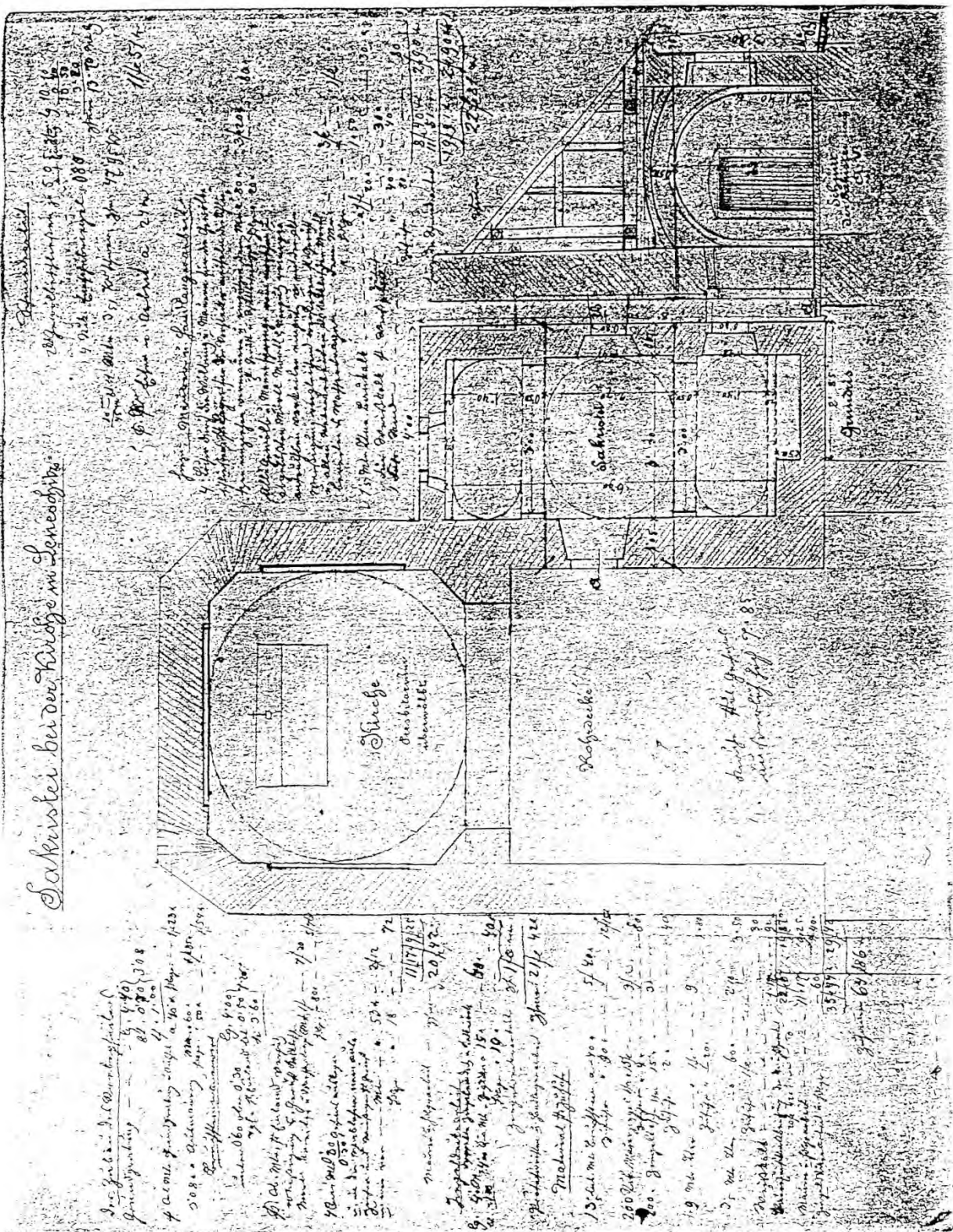

Schématický plán kostela z roku 1832 od krajského inženýra Müllera. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 6 plánové a obrazové dokumentace.

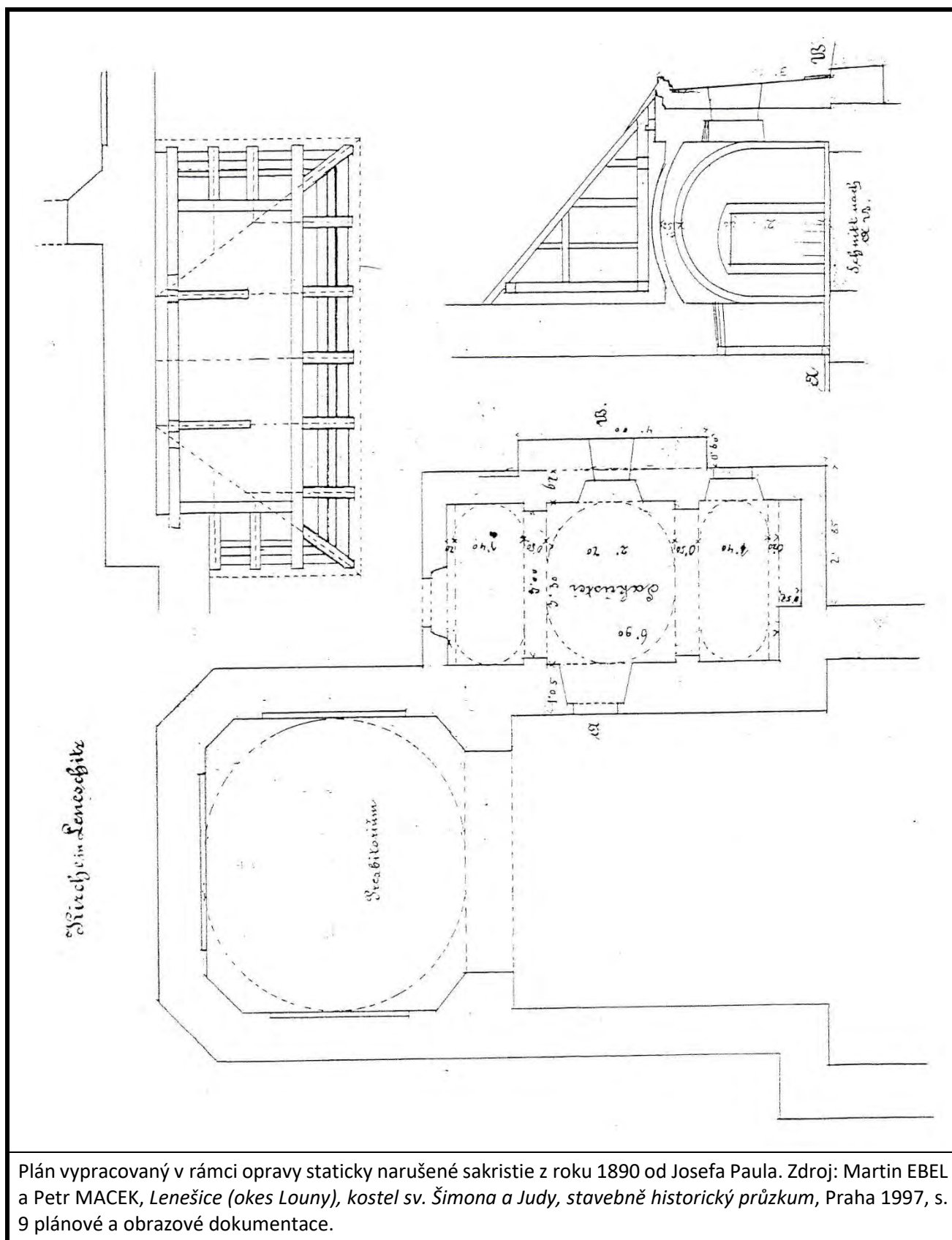

Nedatovaný a nesignovaný plán krovu kostela, snad z roku 1832. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 7 plánové a obrazové dokumentace.

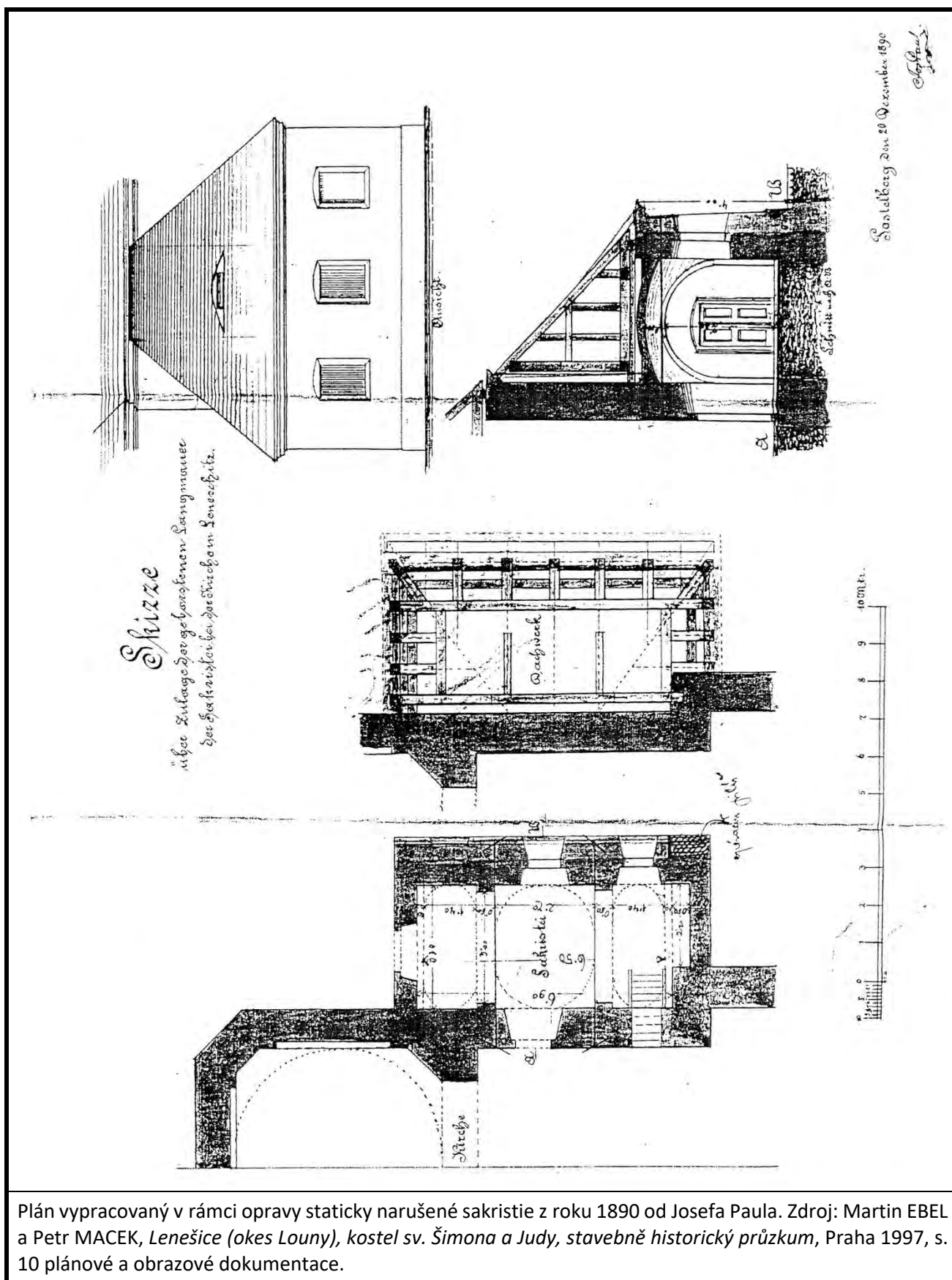

Plán vypracovaný v rámci opravy staticky narušené sakristie z roku 1890 od Josefa Paula. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 8 plánové a obrazové dokumentace.

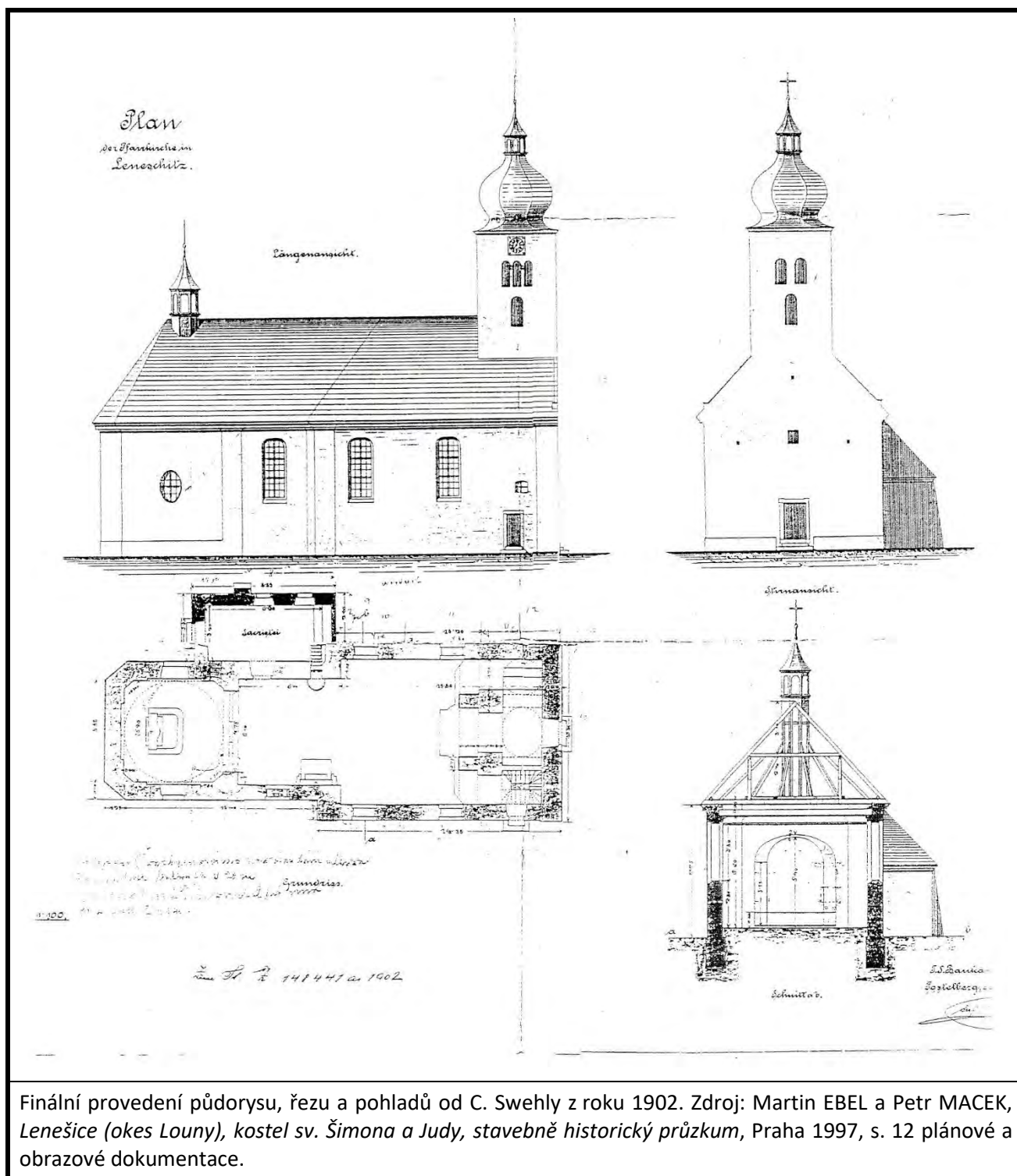

Plán vypracovaný v rámci opravy staticky narušené sakristie z roku 1890 od Josefa Paula. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 9 plánové a obrazové dokumentace.

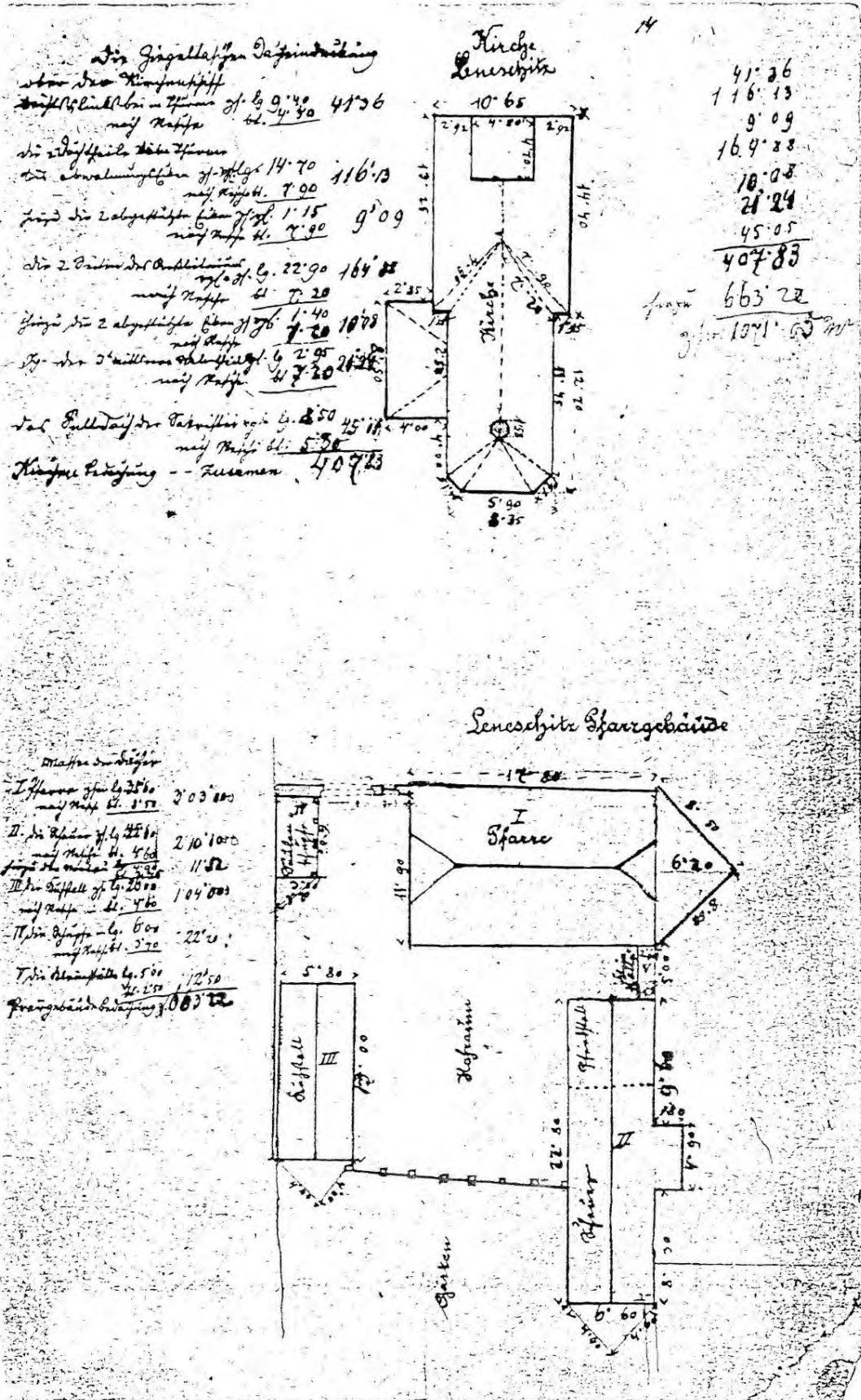

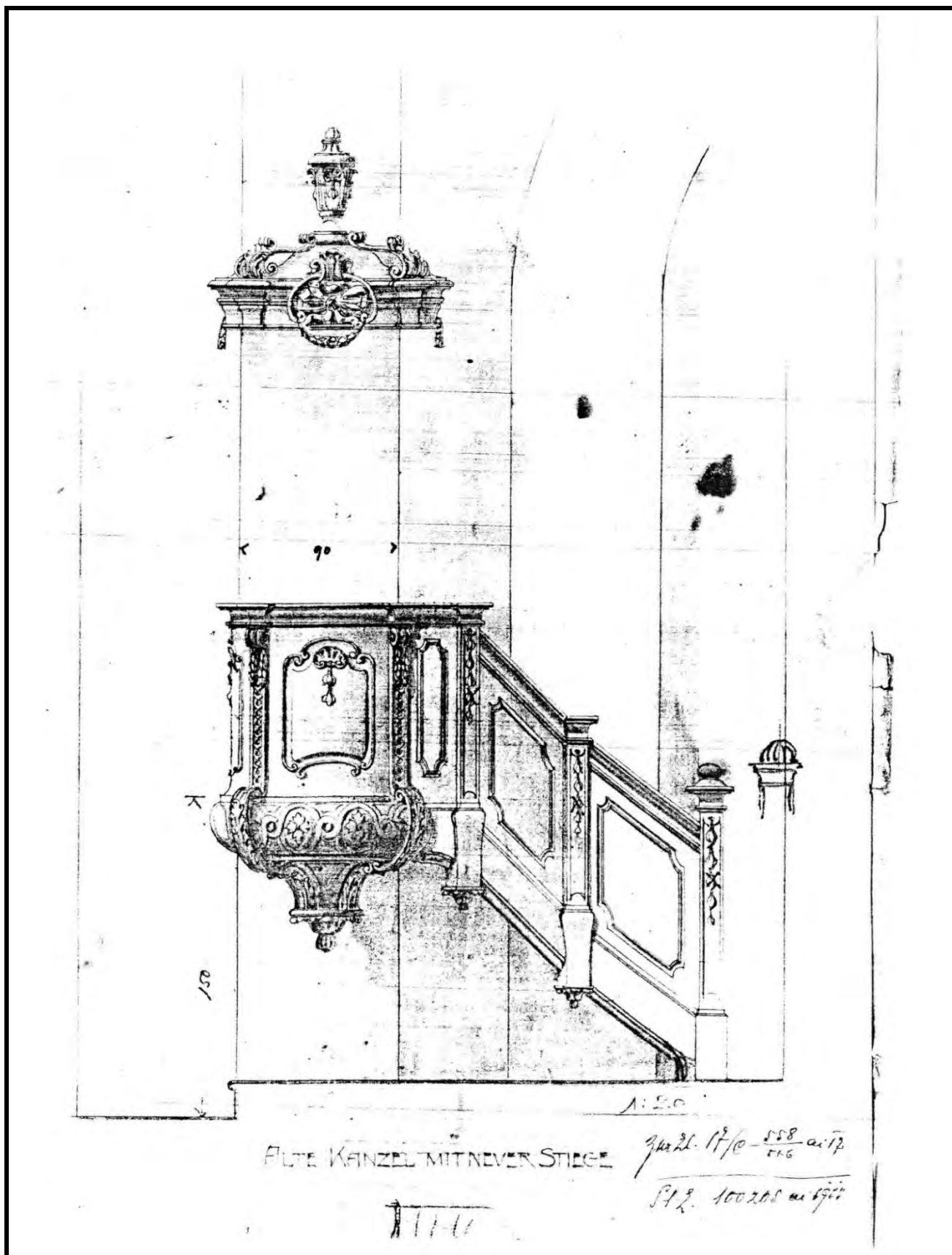

Finální provedení půdorysu, řezu a pohledů od C. Swehly z roku 1902. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 12 plánové a obrazové dokumentace.

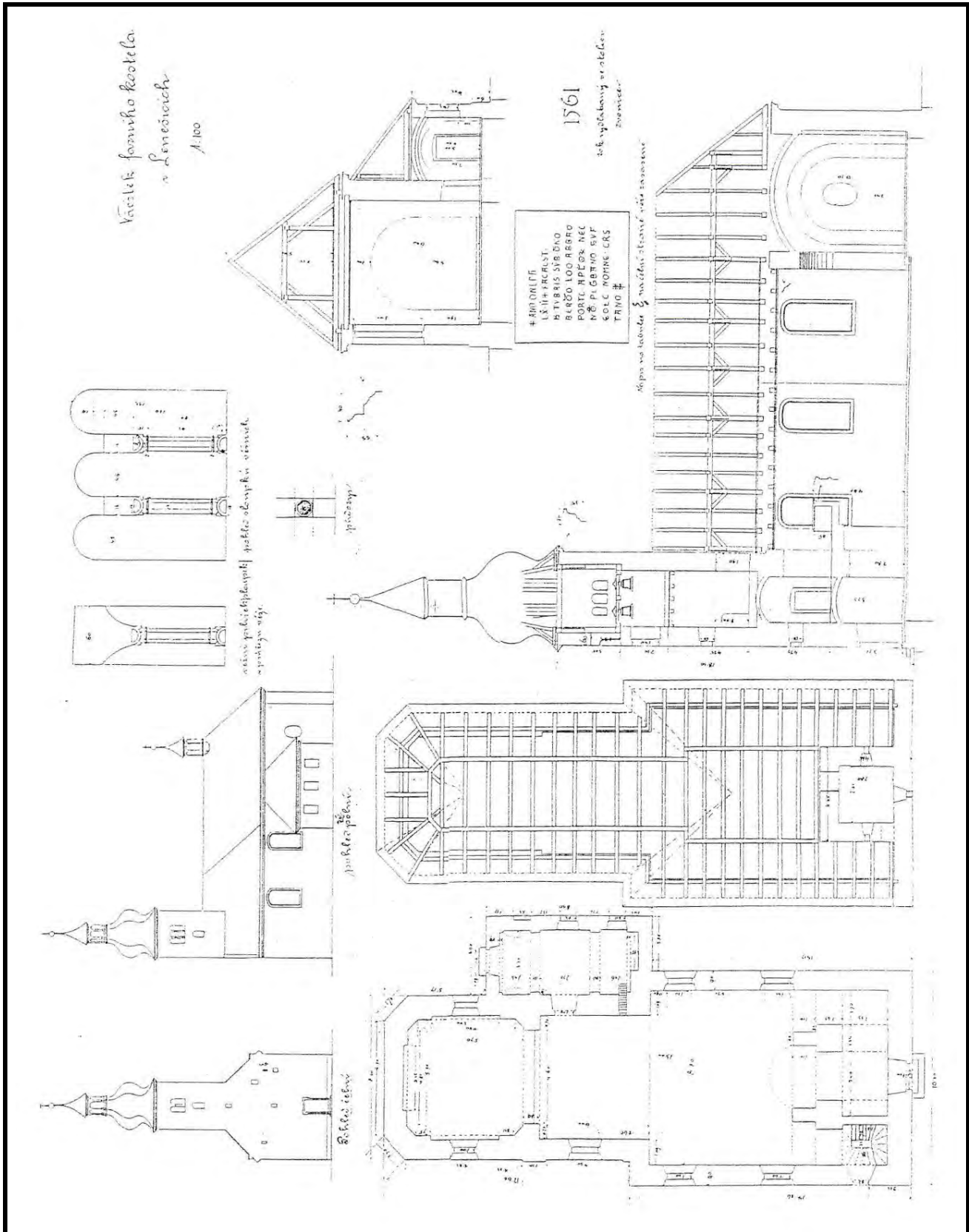

Náčrt střechy kostela a fary, patrně z roku 1907. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 13 plánové a obrazové dokumentace.

Plán z roku 1917 na přeložení kazatelny z jižní stěny při sakristii na stávající místo. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 14 plánové a obrazové dokumentace.

Celková dokumentace kostela, patrně z doby první republiky. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 15 plánové a obrazové dokumentace.

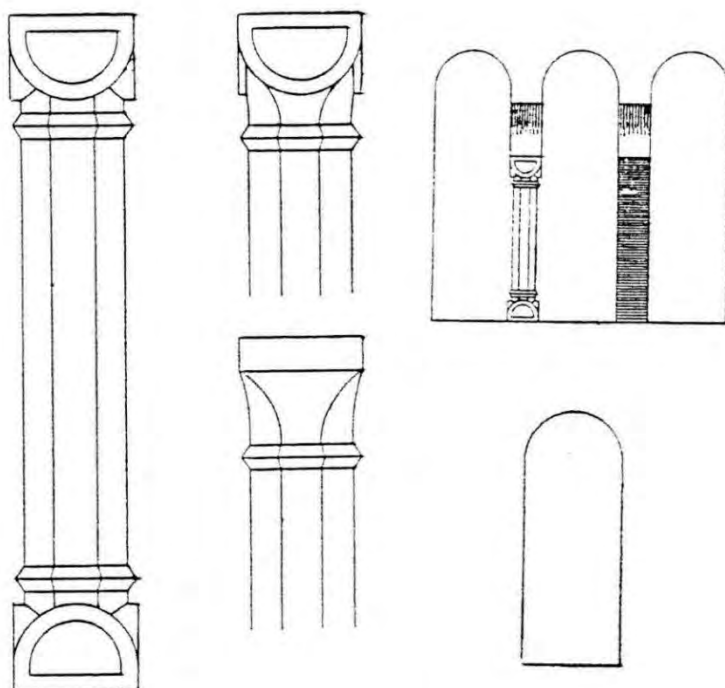
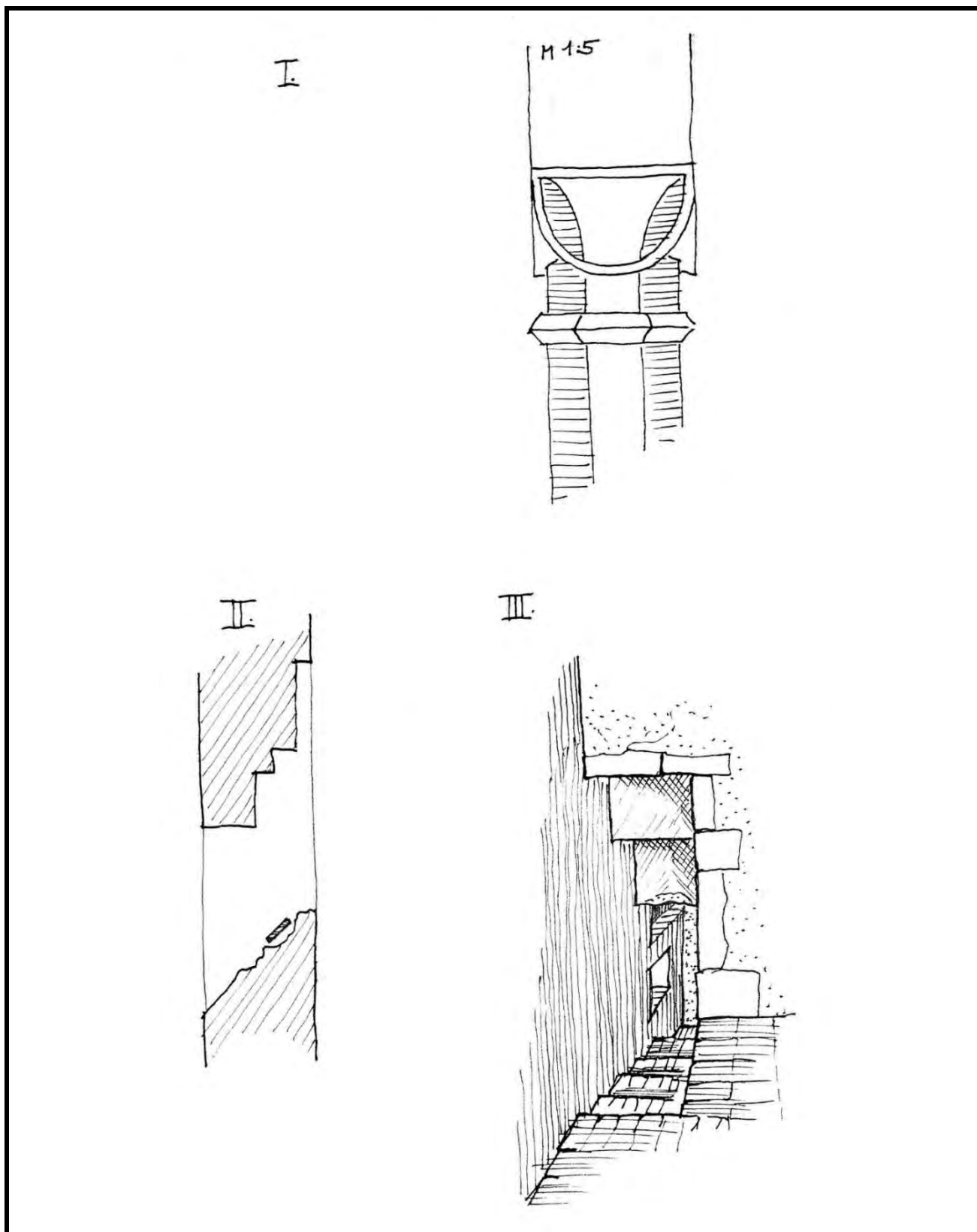

Abb. 47. Leneschitz. Thurmfenster.

† ANO · ONI · DM
 LX · II · † FACTA EST
 H^S TVR RIS · SVB · DNO
 BERDOŁ · DO · ABBĀO
 PORTE APTOR · NEC
 NO · PLEBANO · HVI
 ECCE · NOMINE · CRS
 TANO †

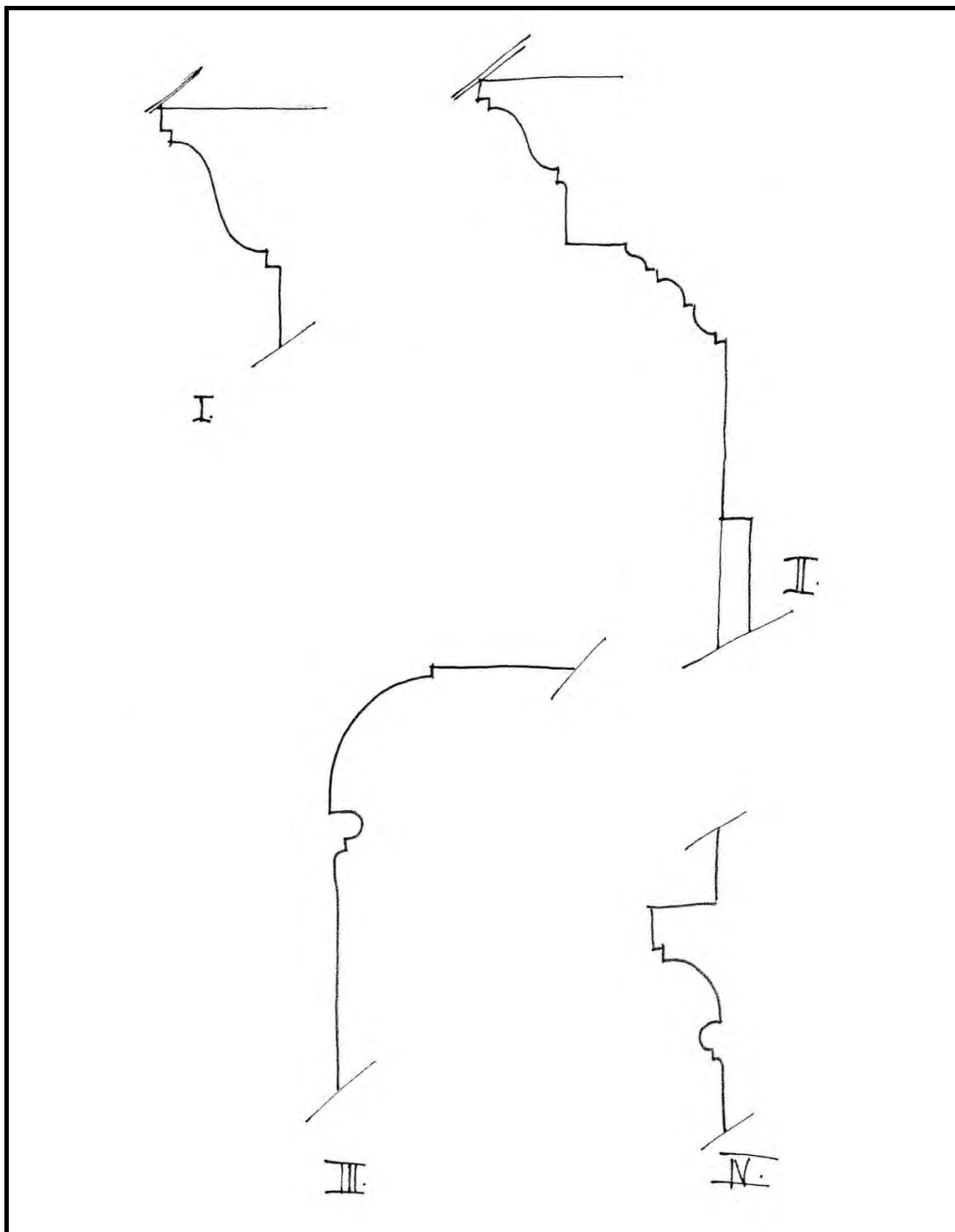
Abb. 46. Leneschitz. Romanische
Inscription auf dem Thurme. 1/10 nat. Gr.

Detail románských okenních otvorů věže a jejich sloupků a nápisu na kvádru z roku 1897. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 16 plánové a obrazové dokumentace.

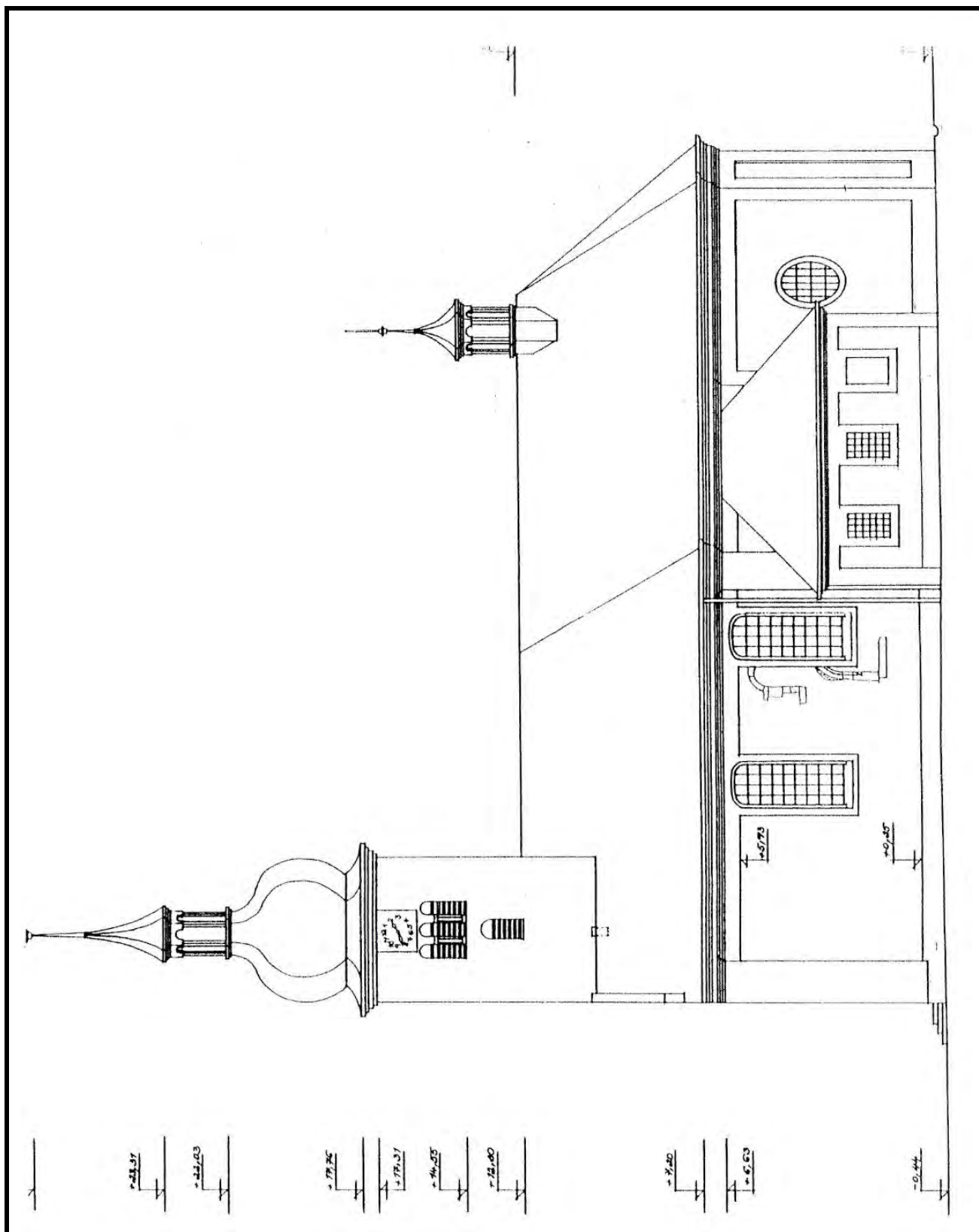

Detaily středověké stavby. I. Stávající podoba jednotnéhlavice sloupku sdružených románských okenních otvorů v měřítku 1:5. II. Schematický svislý řez románským otvorem ve východní stěně věže v předposledním podlaží s dřevěným prvkem. III. Náčrtek románského vstupu do třetího podlaží věže (pohled z interiéru k severozápadnímu nároží. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okes Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 17 plánové a obrazové dokumentace.

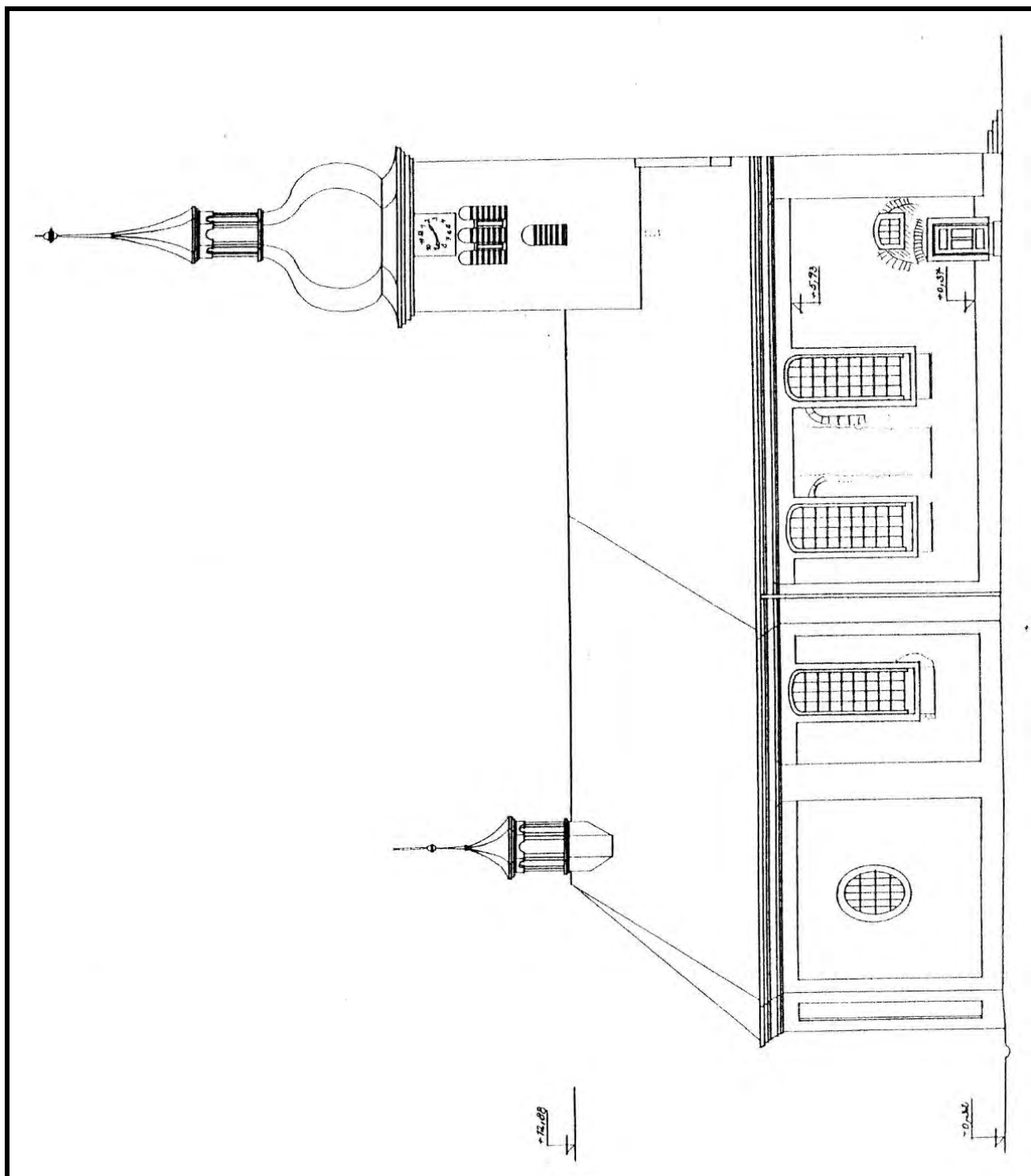

Detaily novověkých prvků. I. Profilace římsy věže. II. Profilace průběžné korunní římsy lodi a presbytáře. III. Detail fabionu stropu lodi kostela. IV. profilace římsy přistavěné části západní kruchty. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okes Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 18 plánové a obrazové dokumentace.

Jižní boční průčelí se zákřesem nálezů do zaměření kostela z roku 1997 od arch. Ateliéru J. Jarkovského. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okres Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 29 plánové a obrazové dokumentace.

Severní boční průčelí se zákřesem nálezů do zaměření kostela z roku 1997 od arch. Ateliéru J. Jarkovského. Zdroj: Martin EBEL a Petr MACEK, *Lenešice (okes Louny), kostel sv. Šimona a Judy, stavebně historický průzkum*, Praha 1997, s. 29 plánové a obrazové dokumentace.

Pohled od jihozápadu. Foto: 1963, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 8951.

Východní část jižního průčelí lodi v pohledu od jihu se zarděným románským okenním otvorem a portálem na kruchtě. Foto: 1963, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 8953.

Západní průčelí věže z pohledu od západu. Foto: 1968, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 33386.

Východní část jižního průčelí lodi v pohledu od jihu se zarděným románským okenním otvorem a portálem na kruchtě. Foto: 1968, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 33387.

Celkový pohled od jihovýchodu. Foto: 1968, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 33388.

Celkový pohled od severu. Foto: 1975, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 53043.

Pohled od severozápadu. Foto: 1975, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 53044.

Interiér kostela v pohledu od západu z podvěží. Foto: 1975, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 53045.

Pohled od jihozápadu. Foto: 1976, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 174275.

Celkový pohled od severu. Foto: 1987, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 94978.

Pohled od severozápadu. Foto: 1987, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 94980.

Pohled od jihovýchodu. Foto: 1987, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 94983.

Pohled od severozápadu. Foto: 2006, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 179459.

Západní průčelí věže na úrovni okenní galerie. Foto: 2006, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 179460.

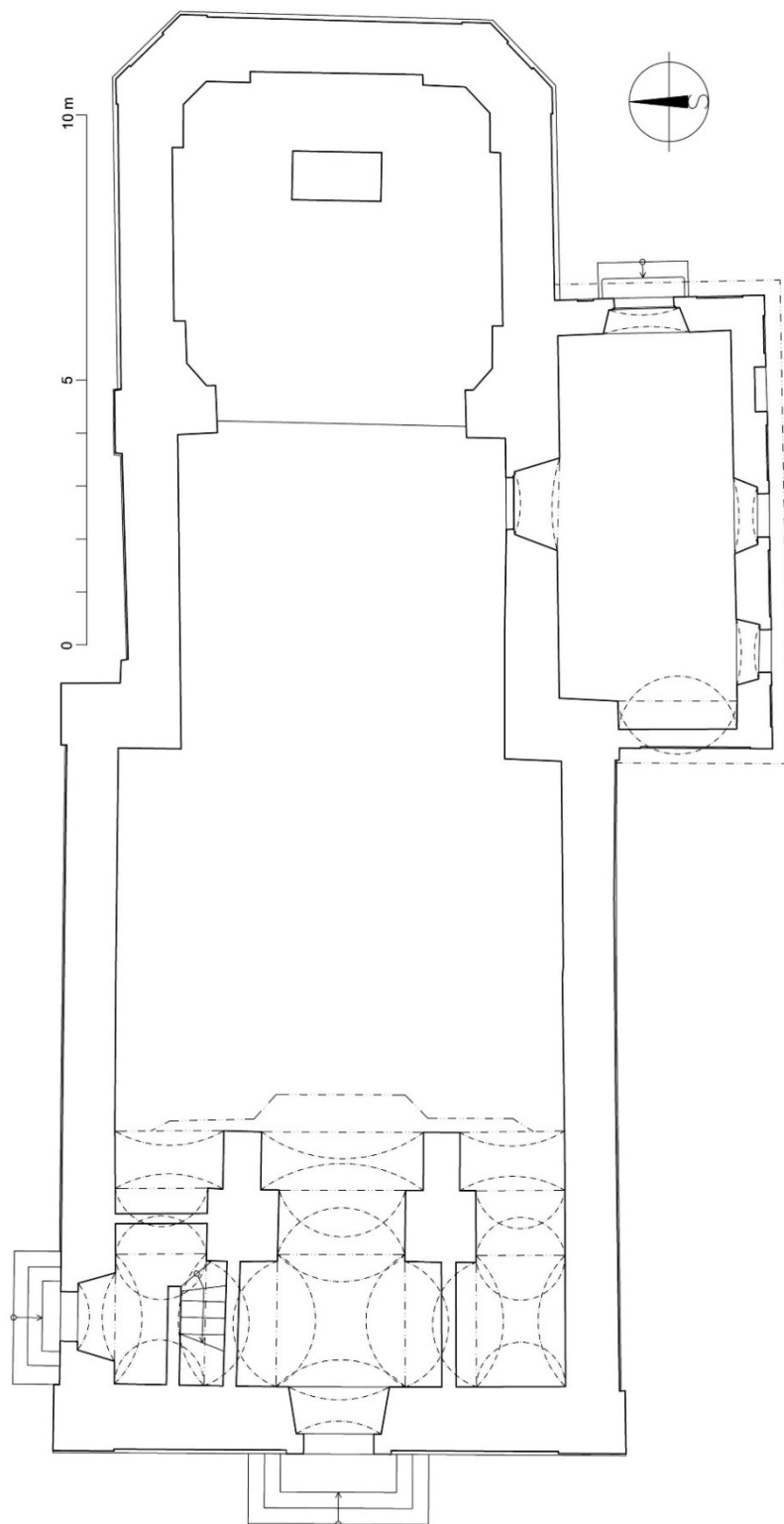
Spodní úroveň západního průčelí. Foto: 2006, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 179461.

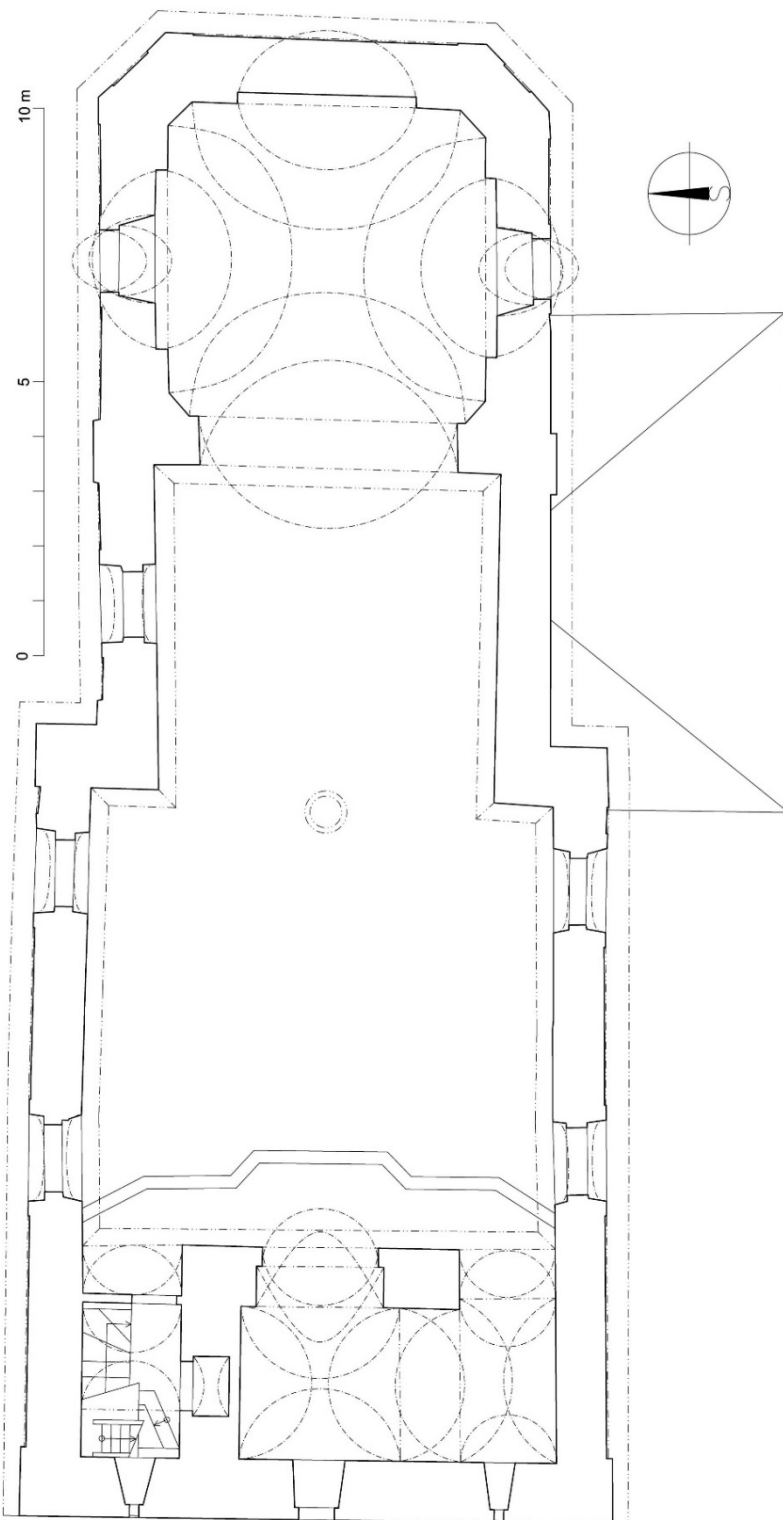
Pohled od jihovýchodu. Foto: 2006, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sign. 179469.

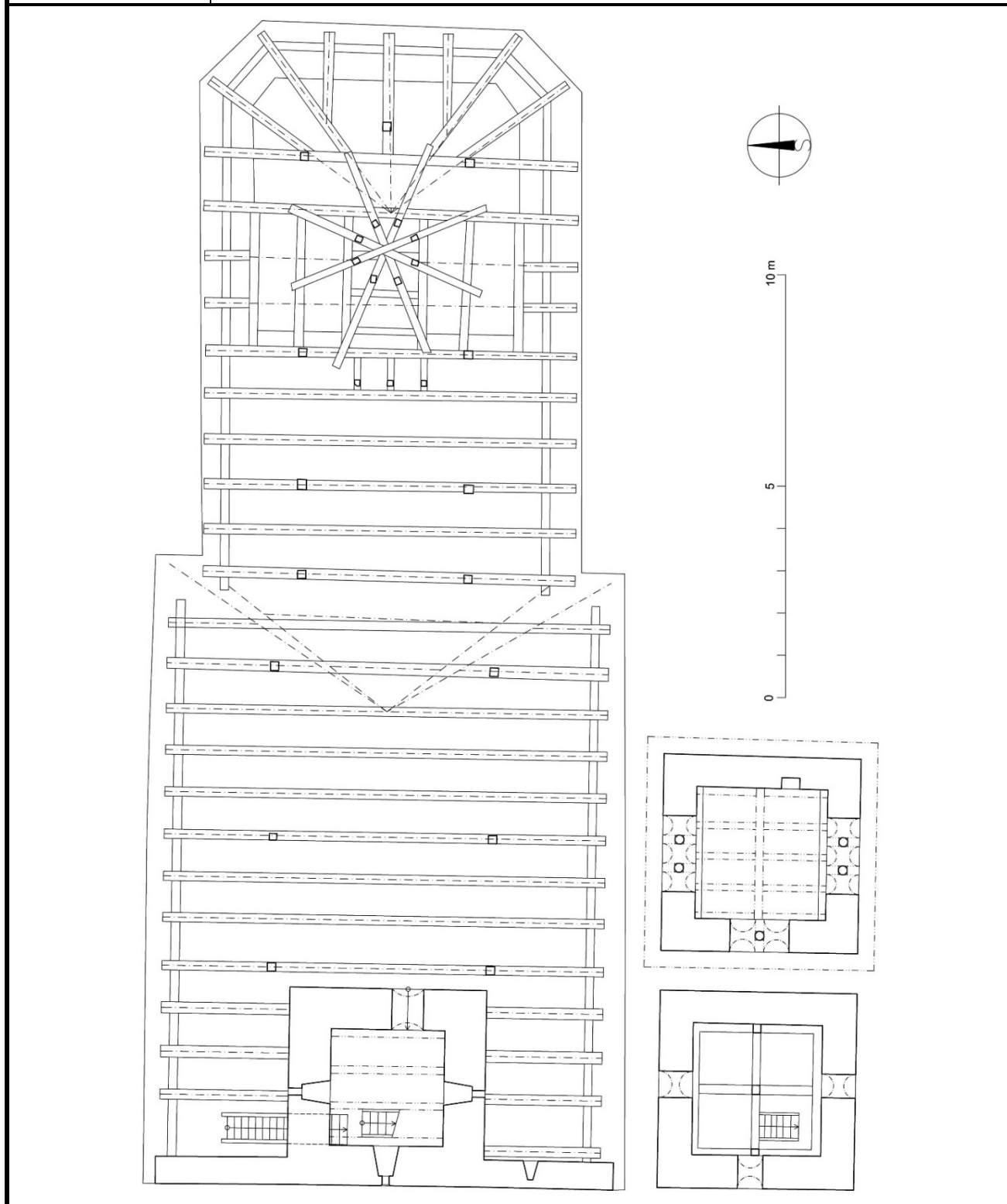
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec, Miroslav Nový, Petr Bažant	Rok:	2018
Kresba:	Miroslav Nový	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Skládací metr, laserový dálkoměr, totální stanice.		
Popis:	Půdorys na úrovni vstupu. Věž a západní část lodi na hloubku kruchty byla převzata ze zaměření pořízeného Projektovým ateliérem Ing. arch. Antošová – Ing. arch. Jarkovský v roce 1996.		

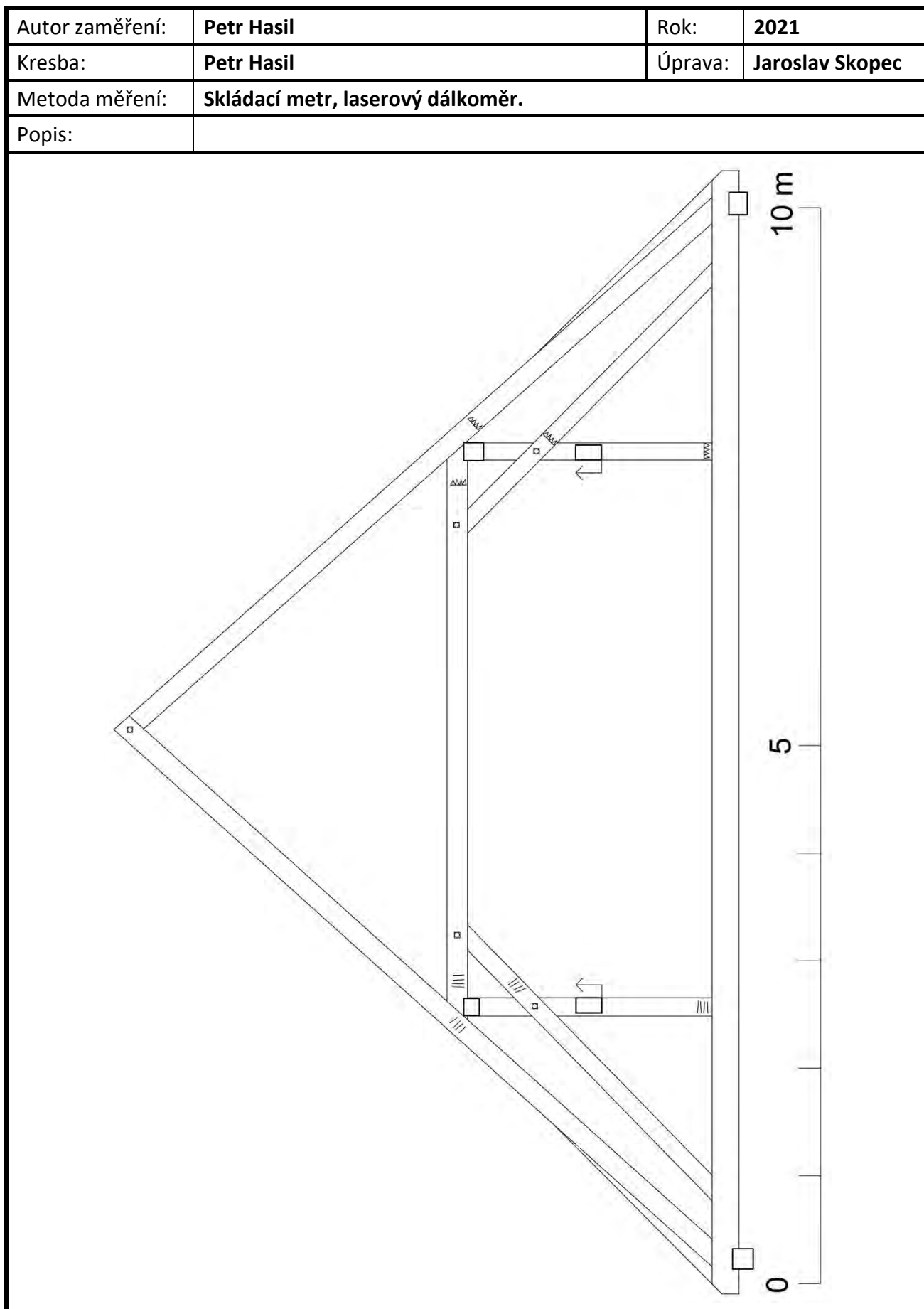
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec, Miroslav Nový, Petr Bažant	Rok:	2018
Kresba:	Miroslav Nový	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Skládací metr, laserový dálkoměr, totální stanice.		
Popis:	Půdorys na úrovni okenních otvorů lodi a presbytáře. Věž a západní část lodi na hloubku kruchty byla převzata ze zaměření pořízeného Projektovým ateliérem Ing. arch. Antošová – Ing. arch. Jarkovský v roce 1996.		

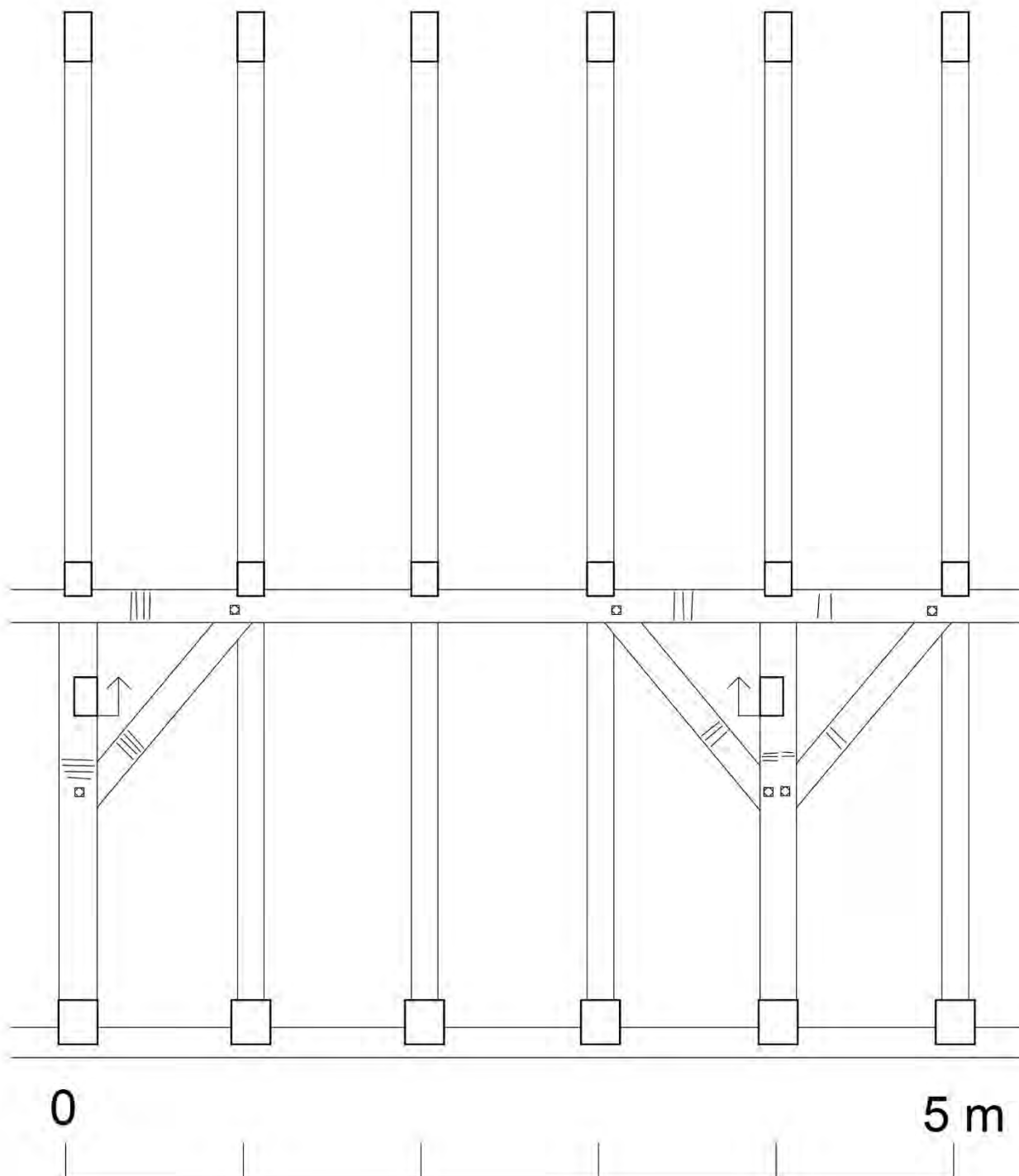
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec, Petr Hasil	Rok:	2021
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Skládací metr, laserový dálkoměr, vícenímková fotogrammetrie.		
Popis:	Půdorys na úrovni druhého, třetího a čtvrtého patra věže. Věž a západní část lodi na hloubku kruchty byla převzata ze zaměření pořízeného Projektovým ateliérem Ing. arch. Antošová – Ing. arch. Jarkovský v roce 1996.		

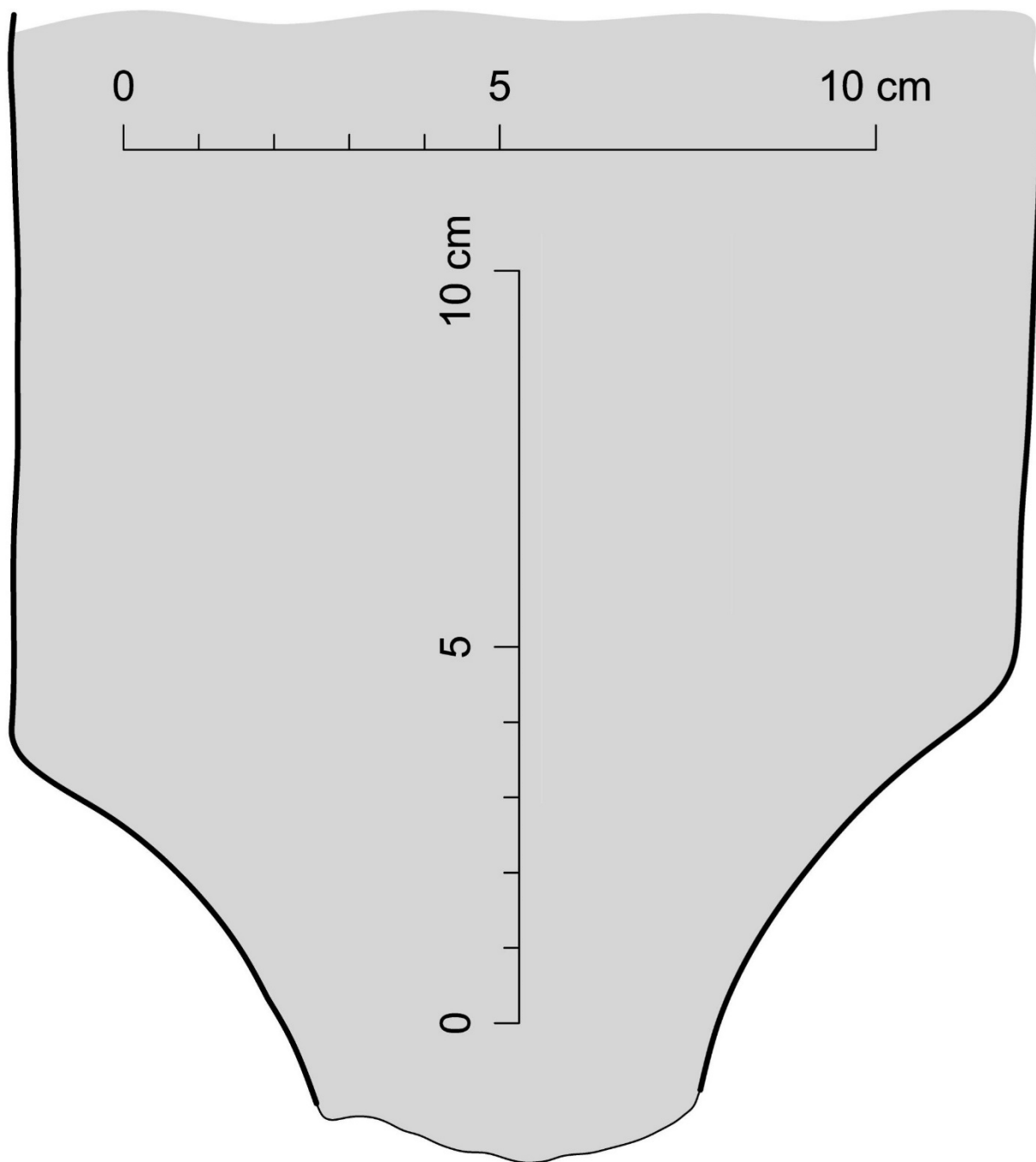

Autor zaměření:	Petr Hasil	Rok:	2021
Kresba:	Petr Hasil	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Skládací metr, laserový dálkoměr.		
Autor zaměření:			

Autor zaměření:	Michal Cihla	Rok:	2021
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Profil nalezeného dílu klenebního žebra, nyní deponovaného v kostele.		

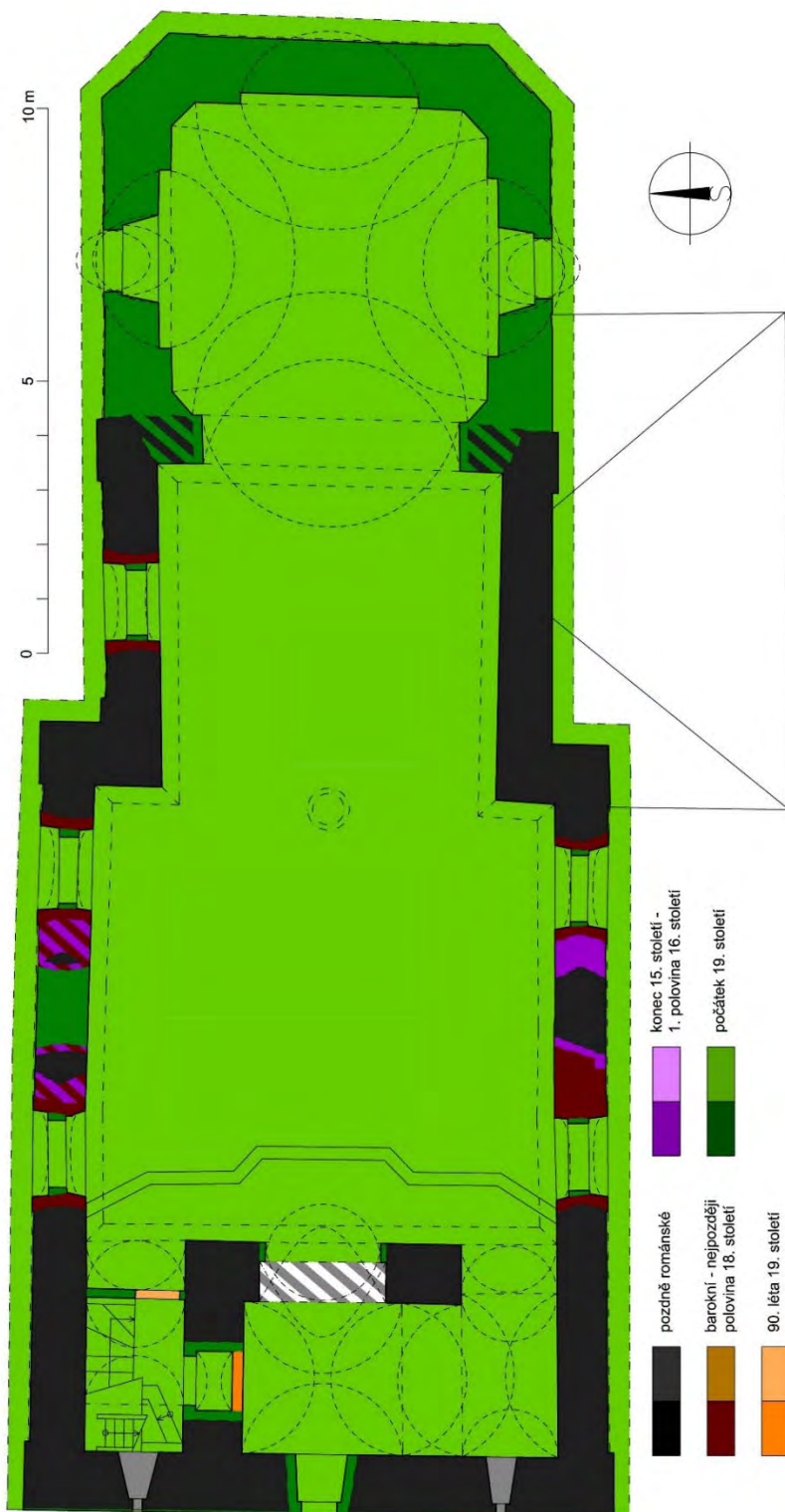

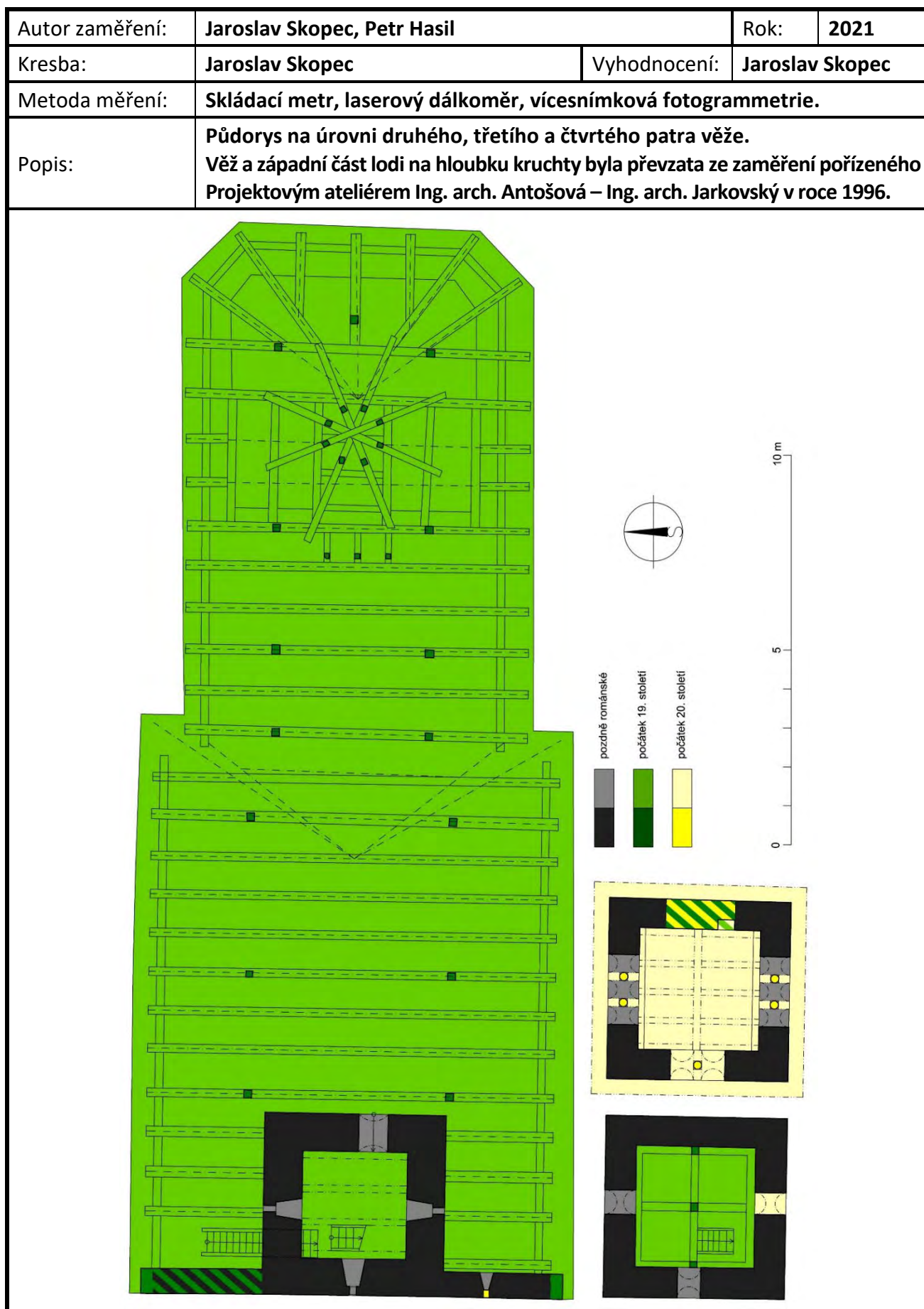

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec, Miroslav Nový, Petr Bažant		Rok:	2018
Kresba:	Miroslav Nový	Vyhodnocení:	Jaroslav Skopec	
Metoda měření:	Skládací metr, laserový dálkoměr, totální stanice.			
Popis:	Půdorys na úrovni vstupu. Věž a západní část lodi na hloubku kruchty byla převzata ze zaměření pořízeného Projektovým ateliérem Ing. arch. Antošová – Ing. arch. Jarkovský v roce 1996.			

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec, Miroslav Nový, Petr Bažant	Rok:	2018
Kresba:	Miroslav Nový	Vyhodnocení:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Skládací metr, laserový dálkoměr, totální stanice.		
Popis:	Půdorys na úrovni okenních otvorů lodi a presbytáře. Věž a západní část lodi na hloubku kruchty byla převzata ze zaměření pořízeného Projektovým ateliérem Ing. arch. Antošová – Ing. arch. Jarkovský v roce 1996.		

objednal	kraj / okres	Ustecký / Louny	nadmořská výška
adresa	obec	Lenešice	zeměpisná šířka
telefon	ulice (orientační číslo)		zeměpisná délka
e-mail	číslo popisné		zpracoval
datum odběru	objekt	kostel sv. Šimona a Judy	datoval
			Kyndl T.

čís.	způsob oprac.	značka	tloušťka cm	délka cm	WK	konstrukce	popis prvku	poznámka	číslo vzorku	dřevina	počet letok. běhů	datum skácení
13					A	krov nad lodí	S vzpěra 2. plné vazby od Z		Z4373	borovice	75	1799/00
14					A	krov nad lodí	4. J krokev od Z	2x foto 10	Z4374	borovice	85	1799/00
15					A	krov nad presbytářem	4. J krokev od Z	2x foto 13	Z4375	borovice	87	1799/00
16					A	sanktusník	SSV prahový trám roštu		Z4376	modřín	34	-
17					A	sanktusník	SSV sloupek	foto 11-12	Z4377	modřín	37	-
18					A	krov nad presbytářem	V osové krátěe (druhotný prvek?)	2x	Z4378	borovice	52	1799/00
Z43lenesice-kostelPI										borovice	87	1799

bo-ce05 x PI 9,65; 9,77; 72,4%; 87;

Archivní rešerše

Dějiny kostela

Není mnoho románských kostelů, u nichž bychom mohli alespoň částečně datovat jejich vznik. Základem je zde románská deska zasazená do věže kostela, na kterou bylo v literatuře poprvé upozorněno již v roce 1890. Částečně porušený nápis uvádí, že tato věž byla postavena za opata Bertolda a faráře Křišťana. Největší obtíže působí čtení data, které je částečně porušeno, jasné je „M“ a pak písmena „LXXII“. Literatura se převážně kloní k čtení tohoto data jako rok 1162¹.

Nejpozději na počátku druhé čtvrtiny 13. století připadly Lenešice dočasně doksanským premonstrátníkům, jak dosvědčuje konfirmační privilegium Přemysla Otakara I.²; k Doksanům náležely ještě k roku 1273³, poté se však vrátily v blíže nejasné době do majetku postoloprtských benediktinů. Od roku 1369 uvádí kostel knihy papežských desátků jako zajištěné beneficium⁴. Na obsazování lenešických farářů dohlížel postoloprtský opat (1404)⁵. Za husitských válek byla obec patřící klášteru zabráná lounskými měšťany. V roce 1480 připadly Lenešice (s Postoloprty) rodu Vetmilů. Pro jejich období je minimálně zpráv (jednalo se o rod s českobratrskou tradicí). Do jejich éry však náleží datum na kamenné vstupní bráně (český nápis *Toto děláno 1539*)⁶.

Zdá se, že k první opravě kostela po třicetileté válce došlo v šedesátých letech 17. století. Na vstupní bráně je dle pamětní knihy kostela kromě data 1539 ještě jedno datum 1664⁷. Navíc úvodní zápis k pamětní knize z roku 1761 uvádí, že v kostele jsou tři oltáře. Jeden z nich, konsekrovaný Matyášem Ferdinandem z Bilenberka, pocházel z roku 1665. Další dva oltáře nechal pořídit 3. října 1739 Jan Rudolf hrabě Špork - oltáře byly zasvěceny Panně Marii, Všem svatým a souběžně sv. Columbánovi, sv. Silvestrovi a sv. Vincenci⁸. V letech 1740 - 1741 byla vystavěna fara⁹. V kostele probíhaly jen zcela drobné, utilitární opravy. V roce 1752 proběhla v kostele menší tesařská oprava¹⁰. V roce 1757 byl kostel vybilén, zřízena nová brána do sakristie se dveřmi (za 16 zl.) a v sakristii opravena podlaha¹¹. K roku 1768 byla dřevěná konstrukce zvonice zcela defektní a

¹ Do literatury uvedena deska s prvním pokusem o přepis konservátorem Ludwigem Schneiderem (zpráva bez názvu v *Mitteilungen der k. k. Central-Commission*, NF 16/1890, s. 88). Autor však soudí, že je potřeba datum správně číst 1242, protože v postoloprtském klášteře byl opat Bertold mezi léty 1231 - 1251. Lounský soupis památek (Matějka, 1897, s. 16) uvádí tabulku v překreslené podobě; sám autor datuje vznik do roku 1162. Mencl soudil, že správné datum je 1262, zatímco Merhautová (1971, s. 154) se vrací k datování stavby kostela do roku 1162, a to i vzhledem k tomu, že Přemysl postoupil roku 1262 kostel Doksanům, a v jeho majetku byl ještě v roce 1273 - nebylo by logické, aby postoloprtský klášter budoval kostel jinému klášteru. Dle Merhautové i forma sloupků odpovídá tomuto vročení.

² CDB 2/1912, s. 284.

³ RBM 2/1882, s. 332.

⁴ RDP, 1873, s. 69.

⁵ LC 6/1883, s. 133.

⁶ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 1.

⁷ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 1. V některých soupisech poddaných dle víry bývá alespoň krátká zmínka o stavu kostela; v lenešickém případě ji postrádáme. Viz SÚA, SM, sign. R 109/45, Ž 39.

⁸ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 9.

⁹ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 9, 18.

¹⁰ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 88.

¹¹ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 139.

zvláště při zvonění přímo nebezpečná, a proto musela být vyměněna. V roce 1769 byly opraveny střechy na obou věžích¹².

Na konci 90. let 18. století za éry Jakoba sv. pána Wimmera byl stavební stav kostela téměř katastrofický, střecha hrozila akutním spadnutím. 2. června 1798 byl vyhotoven chronologicky první podrobný rozpočet nezbytných oprav (podepsán stavební ředitel Josef Marx a tehdejší farář František Kopecký) v celkové výši 1 232 zl. 3 kr., který, jak níže vyplývá, realizován nebyl. Dle tohoto měly být vyžděny a zvýšeny 2 klenební zdi d. 19-0-0 (36,02 m), š. 0-3-0 (0,95 m), v. 0-4-0 (1,26 m). Dále měla být snesena štitová zeď (8 zl.), vyžděno 19 sáhů římsy (30,02 m - 14 zl. 15 kr.), provedeny opravy vnitřních i vnějších omítek včetně dvojího bílení. Ze střechy měly být snesena stará výdřeva (7 zl. 12 kr.), vykopána stará kostelní dlažba 50-1-0 (180 m²), zhotoven nový násyp a dlažba v kostele d. 8-0-0 (12,76 m), š. 4-4-0 (8,85 m) a presbytáři d. 3-3-0 (6,63 m), š. 3-4-0 (celkem 12-5-0). Dále mělo být dovezeno 60 sáhů kamenných desek, zhotoveny štučky na 34 čtv. sáhách. Zednický materiál měl stát 145 zl. 40 kr.; mzda zedníkům celkem 198 zl. 14 1/3 kr.; mzda přidavačům a dovoz - 172 zl. 56 3/4 kr., celkem 516 zl. 51 1/4 kr. Tesařům za snesení krovu kostela mělo být zapláceno 12 zl., dále měli zhotovit pro kostel šalování d. 6-0-0 (11,38 m), š. 5-4-0 (10,74 m) včetně postavení lešení. Připravit laťování pro zakrytí střechy šindelem a položit podlahu pod střechou d. 7-3-0 (14,22 m), š. 5-0-0 (9,48 m) a postavit malou osvětlovací věžičku (Leuchtturm) - 30 zl. a opravit velkou věž - 26 zl. Celkem mělo být tesařům zapláceno za materiál 282 zl. 38 kr. na mzdách 432 zl. 33 3/4 kr., dohromady 715 zl. 11 kr. 4 1/2 d. Celkové opravy byly dle tohoto rozpočtu vypočteny na 1232 zl. 3 kr. Pod rozpočtem byl podepsán stavební ředitel Josef Marx a farář lenešického kostela František Kopecký. Připomínáme, že tento rozpočet nebyl realizován. Toto potvrzuje zpráva z 21. července 1799, v níž je uvedeno, že je kostel až životu nebezpečný, je třeba zhotovit novou střechu a sakristii, přičemž co lze ponechat ze starého, má být ponecháno, vnitřní horizont se základovými zdmi má být zvýšen a co se týká sakristie, nejsou možné již další opravy a je nutné ji znovu postavit. Potřebný náklad se v rozpočtu neuvádí.

Další rozpočet na opravu poškozených částí kostela je datován 16. ledna 1800. Dle něj měli pokrývači sejmut taškovou krytinu ze střechy d. 7-3-6 (14,38 m), v. 11-3-0 (21,24 m), tesaři měli snést celý krov, zedníci měli snést zdivo zčásti poškozené a proděravělé, kromě toho měli snést dvě štitové zdi d. 11-4-0 (22,12 m), š. 0-2-0 (0,63 m), v. 2-3-0 (4,74 m), dále starou zeď u sakristie až do základu d. 5-3-6 (10,59 m), š. 0-3-0 (0,95 m), v. 2-2-0 (4,42 m). Dále se měla vylámat stará dlažba, odklidit oltář a kostelní pilíře; vykopat základy u nové sakristie d. 3-4-0 (6,95 m), š. 0-3-6 (1,11 m), v. 1-0-0 (1,9 m); vyzdít zdivo vnějšího základu u sakristie (2 čelní zdi) d. 4-1-6 (8,06 m), š. 0-3-0 (0,95 m), v. 2-0-6 (3,95 m); vyzdít zdi d. 2-3-0 (4,74 m), š. 0-2-0 (0,63 m), v. 2-0-6 (3,95 m); vyzdít celé pilíře d. 1-2-0 (2,53 m), š. 0-1-0 (0,32 m), v. 2-0-0 (3,79 m); přesadit dveře ze sakristie do kostela a vyzdít špalety; klenby v sakristii - 3 pásy, dohromady d. 0-4-0 (1,26 m), š. 3-3-0 (6,64 m), v. 0-1-6 (0,47 m); 2 placky d. 2-2-0 (4,42 m), š. 2-0-6 (3,95 m), v. 0-1-6 (0,47 m). K výše uvedenému byla potřeba 3500 ks cihel. Dále zhotovit 2 oblouky přibližně 42 běžných stop. Z dalších prací se měly dělat hrubé a jemné omítky - sakristie d. 8-5-0 (16,75 m), v. 2-0-0 (3,79 m), 2 čelní zdi d. 4-0-0 (47,58 m), v. 1-2-0 (2,53 m), až po klenbu d. 5-4-0 (10,74 m), v. 0-3-6 (1,11 m); 4 strany d. 0-3-6 (1,11 m), v. 4-0-0 (7,58 m); 3 pásy d. 0-4-0 (1,26 m), š. přibližně 3-3-0 (6,64 m); 2 plac-

¹² Děkanský úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 202.

ky d. 2-2-0 (4,42 m), š. 2-0-6 (3,95 m); 4 malé pásy d. 1-3-0 (2,84 m), š. 0-4-0 (1,26 m). Truhláři měli zhotovit nové dveře do sakristie, zámečníci kování 3 oken a nových dveří. Sklenáři pak měli zasklít 3 okna. V lodi mělo dojít ke zvýšení zdiva - vyzdění hlavních lodí okolo kostela a sice přední část d. 15-1-0 (28,76 m); š. 0-3-6 (1,11 m); v. 0-3-0 (0,95 m); v druhé části d. 7-3-0 (14,22 m); v. 0-4-0 (1,26 m); 0-3-0 (0,95 m); vyzdění rákosování d. 5-2-0 (10,11 m); š. 0-2-6 (0,79); v. 0-3-0 (0,95 m); vyzdění dvou polovičních štítových zdí u dveří d. 1-3-0 (2,84 m); š. 0-2-0 (0,63 m); v. 1-3-0 (2,84 m); vnější a vnitřní omítky horního vyzděného zdiva d. 56-0-0 (106,18 m); v. 1-3-0 (2,84 m); vyzdění oratoře d. 3-5-6 (7,43 m); š. 0-2-0 (0,63 m); v. 0-3-0 (0,95 m); omítky věží, a sice okolo té části, kde je střecha níže a zároveň osekání d. 7-3-0 (14,22 m); v. 2-0-0 (3,79 m); zaklenutí 3 plackami pod dveřmi, které hrozily spadnutím - 1 placka větší d. 1-4-6 (3,32 m); š. 1-4-6 (3,32 m); v. 0-1-0 (0,32 m); 2 placky menší d. 1-4-6 (3,32 m); š. 1-2-0 (2,53 m); v. 0-2-0 (0,63 m); zaklenutí presbytáře - širší část d. 2-2-0 (4,42 m); š. 4-3-0 (8,53 m); v. 0-1-0 (0,32 m); užší část d. 1-3-0 (2,84 m); š. 3-3-0 (6,63 m); v. 0-1-0 (0,32 m); pásy d. 0-3-6 (1,11 m); š. 4-3-0 (8,53 m); v. 0-2-0 (0,63 m); omítky placky pod dveřmi d. 1-4-6 (3,31 m); š. 1-4-6 (3,31 m) a 2 menších d. 1-4-6 (3,31 m); š. 1-2-0 (2,53 m); presbyterium d. 2-2-0 (4,42 m); š. 4-3-0 (8,53 m); užší část d. 5-0-0 (9,48 m); š. 3-3-0 (6,64 m); pásy d. 1-3-6 (3 m); š. 4-3-0 (8,53 m). Vnitřní i vnější bílení - d. 60-0-0 (113,76 m); š. 3-1-6 (6,16 m); štukování celého kostela d. 4-1-0 (7,9 m); š. 5-0-0 (9,48 m). Položení dlažby d. 6-0-0 (11,38 m); š. 4-2-0 (8,22 m); užší část d. 3-0-0 (5,69 m); š. 3-0-0 (5,69 m); kulatá (kruhová část) d. 2-2-0 (4,42 m); š. 1-1-6 (2,37 m); sakristie d. 2-2-0 (4,42 m); š. 2-3-0 (4,74 m). Při dláždění měla být vyměněna poškozená třetina dlažby za novou. Tesařské práce - porážení dřeva v lese, otesání a svázání; střecha kostela; základy. Nějaké dřevo ze střechy kostela bylo ještě použitelné, takže z celkové potřeby 222-3-0 bylo třeba jenom $\frac{2}{3}$ nového, tj. 148-2-0. Zakrytí střechy šindelem d. 9-4-0 (18,33 m); v. 9-0-0 (17,06 m); část u dveří d. 5-0-0 (9,48 m); v. 2-4-6 (5,21 m); u kůru d. 1-2-0 (2,53 m); v. 3-2-0; sakristie d. 2-4-6 (5,21 m); v. 5-2-0 (10,11 m). Počítalo se s potřebou 360 ks šindele, 32 000 ks šindel. hřebíků. Dále bednění na štukový strop - d. 4-1-0 (7,9 m); š. 5-0-0 (9,48 m). Schodiště na kůr se 26 stupni; postavení celého krovu. Natěračské práce - malé dveře a další, co bude potřeba. Pokrývači - zakrytí kruhového presbytáře starými taškami d. 3-0-0 (5,69 m); š. (v.) 2-3-0 (4,74 m). Celkem za materiál 995 zl. 38 $\frac{3}{4}$ kr., za dovoz a přídavačům 355 zl. 16 kr., dohromady za veškeré práce i materiál 2544 zl. 47 kr. Pod uvedeným rozpočtem byl podepsán opět stavební ředitel Josef Marx.

V lednu 1800 podal úřad v Lenešicích dobrozdání, že na střеше je $\frac{1}{3}$ použitelného dřeva. Opět se uvádělo, že je špatná klenba a v bočním zdivu jsou trhliny, které neumožňují opravu, ale důkladnou přestavbu. Stavba byla skutečně v květnu 1800 započata a podílel se na ní zednický mistr Johann Woretzky a tesařský mistr Martin Nedbal.

Evidentně již z průběhu vlastní stavby pochází dochovaný plán kostela (datovaný 8. září 1800) a podepsaný výše zmíněným stavebním ředitelem Josefem Marxem (příloha č. 2 - 5).

Do 10. září 1800 je datován třetí upřesněný rozpočet, dle kterého v následujících letech (do roku 1805) již došlo k realizaci.

Vyzdění základů nového presbytáře d. 10-0-0 (18,96 m); š. 0-5-0 (9,48 m); v. 1-0-6 (2,05 m);

vyzdění částí nového základu u sakristie d. 1-3-6 (3 m); š. 0-2-9 (0,87 m); v. 1-0-6 (2,05 m);

vyzdění části nového základu až ke starému zdivu téhož d. 0-5-6 (1,74 m); š. 0-3-9 (1,18 m); v. 1-0-6 (2,05 m);

vyzdění základu 2 celých a 2 polovičních pilířů, na nichž je rákos, celkem d. 0-3-6 (1,11 m); š. 1-0-6 (2,05 m); v. 1-0-6 (2,05 m);

vyzdění základu 4 pilířů přiložených pod rákosem, celkem d. 0-4-6 (1,42 m); š. 0-2-6 (0,79 m); v. 1-0-6 (2,05 m);

vyzdění základu d. 1-3-0 (2,84 m); š. 0-2-0 (0,63 m); v. 1-0-6 (2,05 m);

vyzdění 3 malých zdí tamtéž d. 1-0-0 (1,9 m); š. 0-1-0 (0,32 m); v. 1-0-0 (1,9 m).

Vyzdění presbytáře, a sice 3 středních hlavních zdí v celé výšce d. 5-1-6 (9,96 m); š. 0-3-6 (1,11 m); v. 4-1-3 (7,98 m);

vyzdění 2 oddělených nárožních opěrných pilířů až pod opěru d. 3-3-6 (6,8 m); š. 0-4-3 (1,34 m); v. 2-3-0 (4,74 m);

další vyzdění těchto dvou pilířů od výše až do celkové výše d. 9-3-6 (18,17 m); š. 0-3-6 (1,11 m); v. 1-4-6 (3,32 m);

vyzdění 2 pilířů až do výše opěry d. 1-1-0 (2,21 m); š. 0-4-3 (1,34 m); v. 2-3-0 (4,74 m);

vyzdění 2 pilířů od výše opěry po celkovou výšku d. 1-1-0 (2,21 m); š. 0-3-6 (1,11 m); v. 1-4-6 (3,32 m);

vyzdění 2 pásových pilířů až do výše opěry d. 0-5-0 (1,58 m); š. 0-3-0 (0,95 m); v. 2-3-0 (4,74 m);

vyzdění 2 pilířů s klenbou a kruhových světlíků d. 3-0-0 (5,69 m); š. 0-3-0 (0,95 m); v. 1-3-3 (2,92 m);

snesení pasů d. 2-2-0 (4,43 m); š. 0-3-0 (0,95 m); v. 0-4-0 (1,26 m);

snesení klenby d. 4-0-6 (7,74 m); š. 0-3-0 (0,95 m); v. 0-2-0 (0,63 m);

vyzdění dvou oddělených rohů až do výše opěry d. 0-2-0 (0,63 m); š. 0-1-3 (0,39 m); v. 2-3-0 (4,74 m);

vyzdění čelní zdi sakristie do celkové výše d. 2-0-0 (3,79 m); š. 0-1-9 (0,55 m); v. 2-2-6 (4,58 m);

vyzdění hlavní opěrné zdi d. 4-5-9 (9,4 m); š. 0-2-0 (0,63 m); v. 2-2-6 (4,58 m);

vyzdění 2 celých čtyřúhelníků a 2 opěrných polopilířů d. 0-4-6 (1,42 m); š. 0-1-3 (0,39 m); v. 1-2-0 (2,53 m);

zazdění starých dveří (kde byl kdysi vylámán vstup na kazatelnu) d. 0-4-0 (1,26 m); 0-2-0 (0,63 m); 1-1-0 (2,21 m);

vyzdění vedlejší části zde d. 0-4-0 (1,26 m); š. 0-0-6 (0,16 m); v. 1-1-0 (2,21 m);

vyzdění oltáře s menší částí základu d. 1-1-0 (2,21 m); š. 0-4-3 (1,34 m); v. 1-2-6 (2,69 m);

vyzdění středního okna profilu d. 0-4-10 (1,53); š. 0-3-6 (1,11 m); v. 2-1-0 (4,11 m);

vylámání nového okna, vyzdění okna oratoře d. 0-3-6 (1,11 m); š. 0-1-0 (0,32 m); v. 2-0-0 (3,79 m);

vyzdění pilířů - 2 celých, 2 polopilířů až po výši opěry d. 0-3-0 (0,95 m); š. 1-0-6 (2,05 m); v. 1-0-3 (1,97 m);

vyzdění spolu s kruhovými světlíky a klenby až do výše podlahy d. 4-2-0 (8,22 m); š. 0-3-0 (0,95 m); v. 1-2-0 (2,53 m);

snesení 2 malých kruhových světlíků d. 0-5-6 (1,74 m); š. 1-0-0 (1,9 m); v. 0-1-6 (0,47 m);

snesení 2 větších kruhových světlíků d. 1-2-9 (2,76 m); 0-3-0 (0,95 m); v. 0-3-0 (0,95 m);

snesení 2 menších kleneb d. 1-2-3 (2,61 m); š. 1-0-0 (1,9 m); v. 0-1-0 (0,32 m);

snesení 2 větších kleneb d. 2-0-0 (1,9 m); š. 0-3-0 (0,95 m); v. 0-1-0 (0,32 m);

vyzdění 4 přídatných pilířů pod rákos do výše d. 0-3-6 (1,11 m); š. 0-2-6 (0,79 m); v. 2-1-6 (4,27 m);
 vyzdění schodiště do výše rákosu d. 1-3-0 (2,84 m); š. 0-1-0 (0,32 m); v. 2-2-6 (4,58 m);
 vyzdění 3 vykrojených rohů u tohoto schodiště;
 vylomení a přesazení postranních dveří k hlavnímu vchodu a vyzdění postranních špalet;
 dtto dveří sakristie, vyzdění špalet;
 při vylámání a otupení vpředu předsazených 2 pilířů, jak je v plánu, opatřit ještě liniemi a vyzdít vypadlé kameny;
 vyzdění oken;
 vyzdění části vypadlé hlavní zdi nad sakristií;
 vyzdění nad celými starými zdi kolem dokola vzhledem k sesypání do původní výše kostela, snesením starého krovu doplnit vypadlé zdivo a sice přední část, užší část, 2 poloviny štítové zdi a dveří;
 vytažení římsy podél celého kostela, nová sakristie, vyzdění parapetů nad římsou u sakristie;
 zaklenutí 3 postranních pásů v presbytáři, předního hlavního pásu, kopule tamtéž (protože nebyl dozděn, síla klenby je zde 0-0-15, tj. 0,39 m), 4 pásů sakristie, 4 malých pásů na opěrné zdi, 2 větších pásů tamtéž, 2 malých ploch tamtéž, velké plochy tamtéž, 2 malých pásů, kde je nový rákos, středních pásů, 2 zadních pásů, 2 pásů pod dveřmi okolo staré poškozené, podklenout a tytéž ve středu závěru vyjmout, středních zadních pásů pod rákosem, střední plochy pod dnešním dveřním obloukem u hlavního vchodu, malé plochy pod rákosem, dveřního oblouku u nové sakristie, podklenutí starého dveřního otvoru, zaklenutí dvou bočních oblouků okolo dveří kvůli zesílení.

Dlažba - desky, přitom snesení pilíře č. 13, starý věžní pilíř, schodů, 4 pilířů č. 14;
 dlažba sakristie d. 3-4-0 (6,95 m); š. 1-4-0 (3,16 m); snesení pásového pilíře;
 dlažba mezi dveřmi kostela d. 1-2-6 (2,69 m); š. 0-3-6 (1,11 m);
 dlažba mezi dveřmi sakristie d. 0-4-0 (1,26 m); š. 0-4-0 (1,26 m);
 dlažba nahoře na rákosu d. 2-2-6 (4,58 m); š. 4-2-6 (8,38 m) (snesení 2 pilířů a schodiště);
 všude hrubá a jemná omítka;
 štuky - omítka a orákosování stropu kostela, užší část s fabionem, širší část až po dveře s fabionem;
 záklopový strop (prkna na rákosových trámech);
 krytina - šindel;
 sakristie - tašky;
 zdivo - cihly.
 Řemeslníci - 1255 zl. 24 ³/₄ kr.
 Materiál - 1821 zl. 12 kr.
 Přidavači a dovoz - 507 zl.
 Celkem - 3583 zl. 36 ³/₄ kr.¹³

Přes deset let nevyžadoval přestavěný kostel žádné stavební úpravy. V červnu 1818 uváděl stavitel Josef Gaube ve zprávě o stavebním stavu kostela, že na všech čtyřech

¹³ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a. Do lenešické pamětní knihy (Děkanský úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium) nebylo v letech 1770 - 1835 zapisováno, a proto zde není o této přestavbě ani zmínka.

stranách kostela začala do výše 1 sáhu vzhledem k velké vlhkosti padat omítka a měkký kámen, celkem byla porušena na ploše 17 čtverečních sáhů. Vně kostela na všech čtyřech zdech a na obou věžích bylo zdivo značně odrotené, a aby se zabránilo dalšímu nebezpečí, byla potřeba opravit cca 12 běžných sáhů omítek. Opadaná omítka na všech čtyřech stranách se měla zvenku dobře omítnout na ploše 21 čtverečních sáhů. Vnitřky se měly po omítnutí vybělit, zároveň se měly opravit všechny trhliny na stěnách. Celkem za práce mělo být zapláceno 106 zl. 30 kr., přidavačům 24 zl. 30 kr., tj. celkem 131 zl. a za materiál 78 zl. 42 kr.

Tesaři měli opravit vadnou šindelovou krytinu na kostele (14 čtverečních sáhů) a šindelovou krytinu na věži (38 čtverečních sáhů), tj. celkem 52 čtverečních sáhů. Konstrukce hodin byla vadná a nesprávně postavená, takže věžní hodiny se při každé bouři a větru pohybovaly. Aby se tomu zamezilo, bylo nutno upravit konstrukci hodin tak, aby spočívala na zdech věže a nikoliv jako ve stávající době na krovu). Na nebezpečném schodišti na věž se mělo postavit zábradlí. Dále bylo nutné spravení prkny vyšalovaných zcela nedostatečných dřevěných úžlabí na věži. Celkově měla stát tesařská práce 88 zl. 15 kr. a přidavači 11 zl. 48 kr., tesařský materiál s dovozem 141 zl. 33 kr.

Práce byly následně provedeny, proti původnímu rozpočtu (celkem 451 zl. 18 kr.) stály jen 345 zl. 52 kr. Ve zprávě lenešického úřadu z 4. srpna 1820 se uvádí, že v roce 1819 bylo velmi dobře opraveno zdivo, nově nahozeno, nabíleno, na střeše byla ještě vylepšena nová šindelová krytina a zvonice byla zcela nově zakryta šindelem, vše je tedy v nejlepším pořádku.

V září 1830 upozornil vikářský úřad v Lenešicích krajský úřad na špatný stav střechy kostela. Aby se zabránilo větším škodám v kostele, bylo by třeba položit novou krytinu, a to dle předpisu taškovou. Následná zpráva z počátku roku 1831 navíc uvádí, že je závadná i krytina na obou kostelních věžích. Na věži kostela byla dřevěná římsa, kterou bylo navrženo odstranit a nahradit zděnou. Kostel potřeboval zvenku i zevnitř vybělit. V průběhu roku 1832 skutečně byla krytina vyměněna za taškovou; celková cena činila i s dalšími drobnějšími pracemi 576 zl. 59 kr. V této souvislosti vznikl i plán ploch střechy, který byl vypracován žateckým krajským inženýrem Müllerem (příloha 6)¹⁴.

V roce 1835 byl kostel vyzdoben nově čtyřmi obrazy sv. Josefa, Václava, Petra a Pavla, obrazy dodal pražský malíř Markopský. V stejném roce postranní oltář sv. Jana Nepomuckého opravil lounský malíř Rudel¹⁵.

V roce 1847 praskl umíráček a malý zvon, oba zvony byly opraveny v následujícím roce¹⁶. Od padesátých let registrujeme spíš okrajové stavební úpravy. Z roku 1854 pochází vyúčtování zcela nepodstatné opravy omítek soklu kostela a budov fary od stavitelů Franze Pabutzkého. Přílohou vyúčtování je náčrt obvodu všech budov¹⁷. V roce 1858 došlo k menším opravám omítek a trhlín na rákosovém stropu včetně bílení, dále byla nahozena a obílána zeď pod kůrem a v lodi, v sakristii a na kůru¹⁸. V roce 1863 byl lenešický kostel štafírován Maxem z Bürgsteinu¹⁹. V téže době však dle korespondence faráře bylo závadné zastřešení obou věží a sanktusky, která hrozí spadnutím, v sakristii byly výrazné trhliny, takže stále více opadávala omítka na klenbách. V kostele byly navíc

¹⁴ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

¹⁵ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 231.

¹⁶ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 252.

¹⁷ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

¹⁸ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

¹⁹ Děkaný úřad Postoloprty, AF Břvany, Memorabilienbuch..., No 2, fol. 71.

velké obtíže s vlhkostí²⁰.

V průběhu dubna až června 1864 byly realizovány některé drobnější práce - oprava hladkých vápenných omítek u vchodových dveří do kostela a v lodi, oprava trhlín v sakristii ve zdivu a na klenbě a bílení. Vně kostela byl nahozen sokl na západní, severní i jižní straně a zhotovena vápenná omítka sakristie. Dále byly opraveny omítky na římsách zvonice, sakristie, tři stran kostela, zvonice byla zvenku obílena, stejně tak sakristie a kostel. Tesaři opravili šindel na věži, dále byla opravena střecha kostela a jiné drobnější práce. Celkové náklady činily 262 zl. 3 kr. rak. čísla. Zpráva z počátku roku 1865 uvádí, že v kostele pokračovaly drobné opravy - natěračské práce a jiné drobné za celkem 278 zl.²¹ Práce v dalších letech byly vesměs zcela nepodstatné. V roce 1874 byly pořízeny do kostela tři nové žlutě natřené lavice z měkkého dřeva za 40 zlatých rakouského čísla a byla opravena sakristie²². V roce 1885 byla opět opravena střecha kostela za celkem 149 zl. 10 kr. a téžme roce byly opět provedeny opravy omítek²³. V roce 1890 byly hlášeny trhliny v sakristii; jejich odstranění dokumentuje dochovaný plán Josefa Paula a další náčrtek (přílohy)²⁴. V roce 1896 byl kostel velmi zubožený, a proto byla provedena obnova za celkem 3150 zl. 33 kr.: byly opraveny vnější omítky, v dolní části byl proveden asfaltový nátěr, v kostele a v sakristii byla položena nová podlaha z cementových dlaždic. Byly přeloženy schody do kostela a do sakristie, nové schody a dveře na kůr, pořízena nová mříž u hlavních dveří, štafirovány a zlaceny oba oltáře, kazatelna, sochy byly nově polychromovány (prováděl bohosudovský štafir Hegenbart). Akademický malíř Březina dodal nový obraz sv. Jana Nepomuckého), byly pořízeny nové varhany (firma Rejna a Černý z Prahy za 950 zlatých)²⁵. V roce 1897 byla provedena oprava Božího hrobu a do kostela byla pořízena nová křížová cesta²⁶.

V roce 1902 byla provedena oprava kostela včetně věže stav. mistrem Antonínem Vrbíkem a tesařským mistrem V. Kotouzem. Dle pamětní knihy byla z celého kostela otlučena omítka, kamenné sloupky na oknech věže byly nahrazeny novými, byl probourán nový otvor na hodiny, na věži byl odstraněn starý krov se šindelovou krytinou a nahrazen novým s plechovou. Střecha kostela byla téměř celá přeložena, nad sakristií byla zřízena nová vazba, do sakristie byla proražena dvě nová okna, kostel dostal nové omítky a byl natřen ve dvou tónech šedě zelenou. Nové hodiny dodala za 460 zl. čáslavská hodinářská firma Karla Adamce²⁷. Z doby adaptace pochází skica a další plán vypracovaný C. Schwelhou z postoloprtské stavební kanceláře (přílohy 11, 12)²⁸.

V roce 1907 se objevily 2 - 3 cm trhliny na klenbě kůru a na jejich pásech, dle úsudku klenba hrozila zřícením, což bylo způsobeno poklesáním základů. Zednický mistr August Vrbík rozpočítal opravy na 218 k 52 hal.²⁹ Zároveň byla provedena menší oprava

²⁰ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

²¹ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

²² Děkanský úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 269.

²³ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

²⁴ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

²⁵ Děkanský úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 275 - 277; SOkA Louny, OÚ Louny, kt. 149.

²⁶ Děkanský úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 280.

²⁷ Děkanský úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, fol. 287; SOkA Louny, OÚ Louny, kt. 149; v.t. SOkA Louny, Pamětní kniha obce Lenešice.

²⁸ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

²⁹ SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

opuchlé asfaltové omítky a kostel byl uvnitř vybílen. Úpravy byly zkolaudovány až v roce 1909³⁰.

V roce 1917 byly postupně zrekvírovány pro válečné účely tři zvony, zbyl jen umíráček. Na konci války došlo k bližší neuvedené opravě interiéru kostela, na které se podílel českokrumlovský řezbář Mauric Schönbauer a malíř Vlček z Prahy. Do oprav zasáhl památkový úřad, který nedovolil zasáhnout do oltáře, kazatelny a velkého oltáře - tyto byly pouze impregnovány a pozlaceny³¹. Kazatelna, která byla dosud na epištolní (pravé) straně s příchodem ze sakristie, byla přeložena na evangelijní (levou) stranu a byly pořízeny nové schody (k této úpravě se dochoval plán - viz příloha 14)³².

Ve dvacátých letech neznáme žádné úpravy kostela. V roce 1936 byl vnitřek kostela

³⁰ Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, bez fol.; SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.

³¹ Celkový stav kostela a záměry dokumentuje zápis komise z 27. února 1917: *Kostel lenešický vystaven byl, vyjímaje románskou věž v roce 1800. Z té doby pochází i hlavní oltář a kazatelna, kdežto oltář postranní je poněkud staršího data. Hlavní oltář skládající se z mensy s predelou v popředí a z obrazu patronů chrámových v bohatě řezaném rámu na stěně, je typickým a značně řídkým dokladem vývoje oltáře na konci 18. století. Z toho důvodu není možno odporučovati, aby hlavní oltář pozměněn byl dle návrhu firmy A. Schönbauer v Českém Krumlově, dle něhož měla zachována býti mensa s predelou v hlavní formě, ovšem s úplným pozměněním detailů. Zadní část oltáře byla pak navrhována jako barokisující sloupová architektura, do níž vložen byl obrazový rám, s vynecháním všech empirových ozdob kol něho. Tím vznikl by úplně nový útvar oltářní, který by nebyl ani barokní ani empirový, nýbrž směsící motivů obou těchto stylů beze všeho odůvodnění k sobě složených. Proto odporučuje se vzhledem k tomu, že jedná se o řídký typ oltářní a poněvadž oltář v celku je dobře zachován a pouze hyzděn je ošklivými nátěry, aby ponechán byl v nynější formě, ovšem řádně spraven a to nejen po stránce konstruktivní složením event. impregnační proti červotoči, nýbrž i po té byl polychromován a zlacen takovým způsobem, aby jeho cena umělecko - historická zase vynikla. Nad tabernáklem umístěn jest příliš veliký a primitivně řezaný křucifix, který nutno nahradit menším a umělečtější provedeným křucifixem. Stejně odporučuje se nahraditi dnešní nápis „Altare privili“ menším a vhodnějším. Ze stejné doby jako hlavní oltář pocházející kazatelna, umístěná na levé straně (epištolní) vpravo od vchodu do sakristie, měla býti podle návrhu přiloženého nahrazena novou, o jejímž slohovém charakteru platí totéž co řečeno bylo o návrhu na hlavní oltář. Odporučuje se tudíž i starou kazatelnu opravit stejným způsobem jako hlavní oltář. Z důvodů liturgických odporučuje se přemístění kazatelny na evangelijní stranu triumfálního oblouku s vložením schodiště do presbytáře. Poprsní stěna schodiště budiž navržena ve formách jednoduchých, jež by nekontrastovaly příliš empirovou kazatelnou a nezapíraly současně dobu, v které vznikla. Postranní oltář sv. Jana Nepomuckého má býti pouze opraven, přičemž vyňat bude umělecky bezvýznamný obraz světce a nahrazen novou sochou téhož. Úprava rámování kol sochy budiž v návrhu, kde činí dojem rámu obrazového, pozměněna ve vhodnější s vynecháním rokokových motivů kolkolem. Svatostánek, který má býti pořízen nový, nechť vykazuje rovněž motivy doby, v níž vznikly. Obě sošky andělíčků na svrchu možno vypustiti vzhledem k jejich drobnému měřítku. Nový postranní oltář Panny Marie Lurdské navržen jest jako přesná kopie oltáře sv. Jana s užitím mensy oltáře Panny Marie pod kruhovou. Odporučuje se, aby při celkové podobě shodné s oltářem sv. Jana nebyly do detailů kopirovány jednotlivé motivy, nýbrž užito bylo motivů, jež nezapírají dobu vzniku. Nový tento oltář umístěn bude jako protějšek oltáře sv. Jana Nepomuckého v místě, kde nyní nachází se kazatelna. Při opravě vnitřního zařízení kostelního odporučuje se opravit také všechny sošky, umístěné na stěnách kostela, popřípadě bude-li nutno opravit i obraz hlavního oltáře rovněž jako malý obrázek „zavraždění sv. Václava“ visící v sakristii, který poté byl by umístěn v kostele jako cenná památka malířská... V kostele nachází se 8 lavic s řezanými postranicemi barokními a empirovými, jež odporučuje se řádně opravit, řezby vyčistiti a napustiti. Vzhledem k značné sešlosti kostelní malby odporučuje se celý kostel vytónovati světlými tony, ku př. žlutavými... Viz SOKA Louny, OÚ Louny, kt. 154.*

³² Děkaný úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, bez fol.; SOKA Louny, OÚ Louny, kt. 154.

vymalován a bylo pořízeno elektrické osvětlení³³. V roce 1938 byl vypracován rozpočet na opravu několika kostelů na Lounsku, mj. i lenešického spolu s farou a hospodářskými budovami; celkem zněl na 28 239,1 Kč (jeho text se nedochoval, víme o něm jen ze shrnující zprávy), další spisy z provedení prací zcela chybí³⁴.

V roce 1963 byla opravena plechová krytina na velké věži, v boku věžní bání byl zřízen světlík. V roce 1969 byla přeložena krytina na kostele, celá střecha byla přelátována a nově byly natřeny obě věže. V roce 1977 byl vnitřek kostela vymalován, v roce 1979 byla opravena omítka na věži spolu s položením nové měděné krytiny a v roce 1987 byly pořízeny měděné žlaby³⁵.

Příloha: texty na zvonech dle údajů pro Eichlerovu (Sommerovu) Topografii:

Nápis na středním zvonu z roku 1664, který byl slit v Plzni: *Illustrissimus Dominus Dominus Fridericus Sigismundus Comes de Saurau, Dominus in Vraneg, Luscov et Leneschitz.*

Nápis na velkém zvonu z roku 1737, který byl slit v Praze: *Illustrissimus ac Excell. Dominus, Dominus Joan Philip. Sac. Rom. Im. Comes de Clari et Aldringen, Dom. in Leneschitz, Posden, Kastenblatt et Liskai sac. Caes. Reg. et Ca. Maj. Int. Con. Actu in inc. Boh. Reg. Locum Reg. nec. non inc. comis. Rect. Assesor.*³⁶

³³ Děkanský úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, bez fol.

³⁴ SÚA, SPS, kt. 292.

³⁵ Děkanský úřad Postoloprty, AF Lenešice, Liber memorabilium, bez fol.

³⁶ ANM, sb. G, i.č. 890.

Prameny	<p><u>Státní ústřední archiv v Praze [SÚA]</u> <u>Stabilní katastr [SK]</u> Žatecko 144, 1843. <u>Stará manipulace [SM]</u> Sign. R 109/45, Ž 39. <u>Státní památková správa [SPS]</u> Kt. 292.</p> <p><u>Státní oblastní archiv v Třeboni [SOA]</u> Velkostatek Lenešice [Vs] Sign. IIIKα2a.</p> <p><u>Státní okresní archiv v Lounech [SOkA]</u> <u>Archiv obce Lenešice</u> Pamětní kniha obce Lenešice, 1846 - 1933. <u>Okresní úřad Louny</u> Kt. 149, 154.</p> <p><u>Archiv Národního musea [ANM]</u> <u>Sbírka G (Eichlerova)</u> I.č. 890.</p> <p><u>Děkanský úřad Postoloprty</u> <u>Archiv fary Břvany</u> <i>Memorabilienbuch bei des Localie Weberschan</i> (Břvany), No 2., 1823. <u>Archiv fary Lenešice</u> <i>Liber memorabilium Ecclesiae Leneschicensis complatus... a me Ignatio Francisco Deml,</i> 1753. Poznámka: pro období 1770 - 1835 chybí v pamětní knize zápisy.</p>
Ikonografie	Pohled na kostel od západu, kolem 1920 - 1940 [SÚPP, sb. fotodokumentace, i.č. F 50 399]. Fotografie bar. plastik v kostele [SÚPP, sb. fotodokumentace, i.č. 39 468, 39 469].
Edice pramenů	<i>Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae</i> [CDB], ed. G. Friedrich, sv. 2., Praha 1912. <i>Libri confirmationum</i> [LC], sv. 6., ed. J. Emler (1399-1410), Praha 1883. <i>Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae</i> [RBM], ed. J. Emler, sv. 2., (1253-1310), Praha 1882. <i>Registra decimarum papalium</i> [RDP], ed. W.W. Tomek, Praha 1873.
Literatura	Boháč Zdeněk: <i>Patrocinia románských kostelů v Čechách</i> ; Historická geografie 8, Praha 1972, 31 - 51. Matějka Bohumil: <i>Soupis památek historických a uměleckých</i> , sv. 2., v <i>politickém okrese lounském</i> , Praha 1897. Merhautová Anežka: <i>Raně středověká architektura v Čechách</i> , Praha 1971. Profous Antonín: <i>Místní jména v Čechách</i> , sv. 2. (Ch - L), Praha 1949. Veselý J., <i>Geschichte der fürstlich Schwarzenbergschen Domaine Postelberg</i> , Praha 1893. Schneider Ludwig: <i>Bez názvu (zpráva)</i> , <i>Mittelungen der k. k. Central - Commission</i> , NF 16/1890, s. 88.

PlányCelkové a katastrální

Indikační skizza Lenešice, 1843, 1:2880 [SÚA, IS, Žtc. 144]. Příloha č. 1.

Stavební plány

Kirchen St. Simon et Judée, auf dem Guth Leneschitz, 8. září 1800, stav. Josef Marx, grafické měřítko, půdorys, pohled, řezy, vazba [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a.]. Přílohy 2 - 5.

Plan zur Reparatur der Pfarrkirche in Leneschitz, 1832, krajský inženýr Müller, grafické měřítko vídeňské sáhy, střecha [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a]. Příloha 6.

Grundriss zum Werksatz samt Durchschnitt von der Dachung der Leneschitzer Kirche, s.d. (před 1875), bez autora, graf. měřítko vídeňské sáhy, krov - vazba, řez [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a]. Příloha 7.

Bez názvu (náčrt obvodu kostela, fary i hospodářských budov na vyúčtování provedených prací), 1854, Franz Pabutzky, bez měřítka [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a].

Sakristei bei der Kirche in Leneschitz, s.d. (1890), bez autora, půdorys a řez sakristií [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a]. Příloha 8.

Kirche in Leneschitz, s.d. (1890), bez autora, půdorys, vazba a řez sakristií [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a]. Příloha 9.

Skizze zur Zulage der geborstenden Langmauer der Sakristei bei der Kirche in Leneschitz, 20. prosince 1890, Josef Paul, 1:100 půdorys, pohled, řez a vazba sakristie [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a]. Příloha 10.

Kirche Leneschitz, náčrt půdorysu kostela s mírami, s.d. (1902), bez autora. Příloha 11.

Plan der Pfarrkirche in Leneschitz, 11. dubna 1902, Caj. Schwehla, F. S. Baukanzlei Postoloprty, 1:100 půdorys, pohledy řez [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a]. Příloha 12.

Alte Kanzel mit neuer Stiege, s.d. (1917), bez autora, 1:20 pohled [Děkanství úřad Postoloprty, AF Lenešice, založeno ve: Liber memorabilium]. Příloha 14.

Náčrtek farního kostela v Lenešicích, s.d. (kolem 1920?), bez autora, půdorys, pohledy, řezy, vazba, detaily věžních sloupků [SOA Třeboň, Vs Lenešice, sign. IIIKα2a]. Příloha 15.